

TAINSTOVARASTO

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA

Keski-Suomen reservipiirien lehti • www.ksmaanpuolustaja.fi • Nro 3, syyskuu 2026 • 45. vuosikerta

– Vakaasti väylällä –

Asemakatu 4 a
40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 411 0000

mikael.juujarvi@lakiluotsit.fi

LAKILUOTSIT

Aidosti paikallinen - Varmasti suomalainen

POP Pankki

Konnevesi • Hankasalmi • Laukaa • Äänekoski

Tervetuloa asioimaan pankkiimme!

www.poppankki.fi

**Olisiko tänään
kylpyläpäivä?**
kylpylä • kuntosalit • keilahalli • eFatbiket • ravintolat
Tervetuloa Peurunkaan!

peurunka.fi
Peurungantie 85, 41340 Laukaa

Peurunka
Spa & Resort

Tulitukea
yritys-
rahoitukseen!

T1
TIER ONE
CORPORATE FINANCE

res. kapt Juhana Jacksén
040 705 2579
res. ltn Matti Halttunen
040 661 2236
info@t1group.fi

Koska mekin olemme
täältä.

Tarjoamme asiakkaillemme
pankkipalveluita laaja-alaisesti
kaikkiin elämänvaiheisiin.

Tule asiakkaaksi osoitteessa
op.fi/asiakkaaksi

OP Keski-Suomi

HARVIA

Sauna & Spa

Let's sauna.

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA

3/2026 - SYYSKUU

Nostoja tästä lehdestä:

Koteihin jaettavaa varautumisohjetta valmistellaan.....	4
Varautuminen tulee huomioida kodeissa.....	7
Keski-Suomen maanpuolustusjuhlaa vietettiin Jyväskylässä.....	8
Maanpuolustusjärjestöillä on tärkeä rooli myös varautumisessa	10
Sotavuosien elintarvikehuolto edellytti kekseliäisyyttä ja omatoimisuutta	12
Keskisuomalainen maanpuolustaja: Maakunnan puolustustaminen päämääränä	17
Ylä-Muuratjärven kylä on panostanut poikkeustilanteista selviämiseen.....	18
Keurusseudulla on tehty merkittävä työ veteraanien arkistojen säilyttämiseksi	24
Kutsuntainfon kokeilu sai nuorilta hyvää palautetta Jyväskylässä	28

Kannen kuva: Pauliina Ylitalo

Keski-Suomen Maanpuolustaja on Keski-Suomen reservipiirien lehti

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä lehti postitetaan Keski-Suomen Reserviläisten ja Keski-Suomen Reserviupseerien jäsenyhdistysten jäsenille. Tarkemmat tiedot Keski-Suomen Maanpuolustajasta sekä päätoimittajien ja piirijärjestöjen yhteystiedot ovat lehden sivulla 31.

Jari Kiviniemi

Paukkulan uuden ampumakatoksen eteen on tehty talkoita ja hanketöitä, sivu 9.

Koteihin jaettavaa varautumiskirjaa valmistellaan

Sisäministeriön mukaan aikataulu täsmentyy.
Ruotsissa vastaava opas on jaettu vuonna 2024.

Teksti: Pauliina Ylitalo

Aiempien varautumisohjeiden rinnalle valmistellaan parhailaan jokaiseen kotiin jaettavaa varautumisohjekirjaa. Suomessa opas varautumisesta erilaisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin julkaistiin marraskuussa 2024.

–Pääministeri **Petteri Orpo** totesi drooniuhkatilanteen jälkeen, että myös Suomessa olisi syytä tehdä koteihin jaettava opas. Sitä valmistellaan parhaillaan, kertoo sisäministeriön pelastustoimen yksikön johtaja **Pauliina Eskola**.

Eskolan yksikkö vastaa sisäministeriössä omatoimisesta varautumisesta, siis muun muassa kansalaisille annettavista varautumisohjeista.

Tällä hetkellä Suomessa varautumisohjeet on koottu Suomi.fi-verkkosivustolle.

–Varautumisopas on julkaistu marraskuussa 2024. Mutta silloin ei saatu rahoitusta siihen, että opas olisi jaettu kotitalouksiin ja todettiin, että verkossa olevia ohjeita on toisaalta helpompi päivittää, Eskola sanoo.

Esimerkiksi Ruotsissa varautumisopas ”Jos kriisi tai sota tulee” jaettiin koteihin vuonna 2024.

–Suomen osalta koteihin jaettavaa opasta valmistellaan ja aikataulut täsmentyvät valmistelun edetessä, Eskola kertoo.

Ohjeita esimerkiksi drooniuhkatilanteisiin on julkaistu

kevään ja kesän aikana verkossa.

Kotiin jaettavilla ohjeilla on jo kiire, digitaalisen turvallisuuden asiantuntija **Panu Moilanen** sanoo. Hän pitää Suomen nykyistä varautumisohjeistusta monin tavoin riittämättömänä.

Moilanen työskentelee Jyväskylässä yliopistossa. Hänen erikoisalojaan ovat muun muassa informaatio- ja sosiaalisen turvallisuuden sekä yhteiskunnan resilienssi.

–En ole vakuuttunut siitä, että suomalainen varautumisohjeistus on ajan tasalla. Verkopohjainen opas ei välttämättä riitä, jos maa pimenee.

Eskolan mukaan Suomen ohjeistus lähtee ennen kaikkea siitä, että varautumisesta huolehditaan jo ennen kriisiä.

–Suomi 112 -sovelluksessa varautumisoppaan sisältö on saatavilla ja hyödynnettävissä

”Suomalaiset ovat hyvin varautuneita. Heikointa varautuminen on kaupungeissa asuvien nuorten keskuudessa.”
Pauliina Eskola

myös offline-tilassa. Varautuminen tulisi kuitenkin tehdä etukäteen ja miettiä, miten itse pystyisi toimimaan häiriötilanteessa tai voisiko itse tukea esimerkiksi naapuriaan.

Moilanen pitää riittämättömänä myös Suomen ohjetta 72 tunnin kotivarasta.

–Viikko tai kaksi olisi oikeampi aika, Moilanen sanoo.

Eskolan mukaan aikaa pidetään yleisesti riittävänä.

–72 tunnin ohje on käytössä monissa muissakin maissa. Aikamäärä on mainittu myös presidentti **Sauli Niinistön** laatimassa EU:n varautumisraportissa.

Niinistö laati EU:n toimeksiannosta siviili- ja puolustusvalmiutta koskevan raportin, joka valmistui syksyllä 2024.

Eskola toteaa kuitenkin, että pidempikin varautuminen on aiheellista.

–Varmasti moni on varautunutkin jo selviytymään 72 tuntia pidempään, etenkin jos on omakohteista kokemusta esimerkiksi pitkistä sähkökatkoista. 72 tuntia on aika, joka vähintään tulisi selvitä.

Suomessa nojataan pitkään varautumisen perinteeseen, mutta parannettavaakin on.

–Suomalaiset ovat hyvin varautuneita. Heikointa varautuminen on kaupungeissa asu-

"En ole vakuuttunut siitä, että suomalainen varautumisoheistus on ajan tasalla. Verkkopohjainen opas ei välttämättä riitä, jos maa pimenee."
Panu Moilanen

vien nuorten keskuudessa, Eskola sanoo.

Moilasan mukaan Suomen tulisi ottaa Ruotsista mallia myös siinä, että varautumisoheistukset olisivat saatavilla kaikilla tarvittavilla kielillä. Ruotsin varautumiskirja on käännetty lukuisille kielille, jopa meänkielille.

Suomessa varautumisopas löytyy Suomi.fi -verkkopalvelusta suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja tiivistettynä versio 15 kielellä.

Nähtäväksi jää, saako Suomen opas myös uuden nimen. Moilasan mukaan siihen olisi syytä.

– Ruotsissa varautumiskirjan nimessäkin on huomioitu sota. Suomen oppaasta syntyy mielikuva, että jos pahaa ei lausuta, sitä ei ole.

Eskolan mukaan Suomen varautumisopas pitää kuitenkin sisällään ohjeet myös aseellisen konfliktin varalta.

Suomessa valmistellaan parhaillaan myös uutta vaaratiedotejärjestelmää. Sen on määrä olla käytössä jo tänä syksynä.

Kuvitus on luotu kuvankäsittelyllä Ruotsin oppaan verkkoversiosta. Verkkoversio on julkaistu osoitteessa mcf.se

Toiminnanjohtajan kynästä

Haaveissa vain ootko mun...

Hannu Haapamäki

Riki Sorsa lauloi euroviisujen karsinnoissa vuonna 1985 kappaleen "Haaveissa vainko oot mun", mikä sijoittui karsinnassa hienosti toiseksi. Laulun keskeinen metafora on matka, missä rakkaus ja tunteet kuvataan retkenä, jossa esittäjä ei tiedä, "milloin määränpäähen tieni vie..." - eli milloin, miten ja mihin tavoitteisiin päästään.

Tämä sama ajatus ilmenee laulun muissa säkeistöissä hiukan toisin sanoen kuvattuna. Niissä täydentävinä kuvina ovat sanoituksen "purjelaiva ja taivas" sekä "uni ja haaveet". Laulun sanat keskittyvät ihmissuhteisiin, mutta ajatukset voidaan kääntää myös yhdistystoimintaan.

Nyt loppukesän taittuessa kohti syksyä on reservipiireissä ja -yhdistyksissä taas aika ryhtyä miettimään tulevaa toimintavuotta. Syksyllä pidettävässä yhdistyksen toisessa varsinaisessa kokouksessa on tavoitteena päättää seuraavan vuoden toimintasuunnitelmasta, rahoituksesta sekä valita luottamushenkilöt ja muut toimijat toteuttamaan yhteisiä asioita. Näiden asioiden valmisteluun, laulun mukaan haaveisiin, kannattaa siis lähiaikoina panostaa.

Oikeat ihmiset oikeassa paikassa ovat kuin laulun purjelaiva.

Yhdistysten luottamustoimiin ei yleensä ole aivan valtaa tungosta, mutta toiminnan jatkuvuuden kannalta asiaan kannattaa panostaa. Armeijan sanonta "sellainen joukko kuin johtaja" kuvaa hyvin myös yhdistystä. Mikäli luottamustehtäviin valitut eivät ole ideoita tai hae uusia toimintamuotoja, kääntyy yhdistyksen toiminta usein "puuduttavaksi pakkopaidaksi", mikä karkottaa halukkaat etsimään virikkeisempää toimintaa.

Henkilövalinnat ovat siis tärkeitä ja niitä tehtäessä olisi hyvä, mikäli luottamustehtävät voitaisiin pitää ikärakenteeltaan kirjavana. Lakien ja sääntöjen ohjaamassa toiminnassa tarvitaan aina kokemusta, mutta myös uusia ajatuksia, joten kannustan yhdistyksiä etsimään uusia jäseniä mukaan yhdistysten hallintoon.

Nuorempien mukaan saaminen kasvattaa myös pääomaa yhdistyksen toiminnan jatkamiselle tulevaisuudessa. Oikeat ihmiset oikeassa paikassa ovat kuin laulun purjelaiva, joka voi siivittää haluttuun satamaan eli tavoitteeseen.

Toimintasuunnitelma, joka on toinen tulevan toimintavuoden tärkeä osa, on nimensä mukaisesti suunnitelma, sillä liittojen tai piirien toiminnan perusteet saattavat muuttua ja tarkentua toimintavuoden kuluessa. Ennakolta asetetut tavoitteet voivat muuttua muun muassa taloudellisen tilanteen muuttuessa, tilojen saamisen vaikeuksissa tai mikäli toimintaan valitut henkilöt eivät voi sitoutua toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnan suunnittelussa on siis kyse merkittävästä asiasta, mikäli haluaa oman yhteisön toiminnan olevan tulevanakin vuotena sellaista, mihin jäsenistö haluaa osallistua.

Ampumatoiminta sekä sotilaallisia valmiuksia kehittävät tapahtumat ovat liittojemme keskeinen toimintamuoto etenkin asevelvollisuusikäisille, mutta myös ikärakenteeltaan varttuneemmalle väellekin on tarjottava haastavaa ja mielekästä toimintaa. Mitä kaikkea tuo toiminta sitten voisi olla, onkin "tuhannen taalan" kysymys?

Vastaus kysymykseen voi löytyä jäsenistön omasta keskuudesta tai yhdistysten rajat ylittävistä yhteistoiminnasta, missä useamman yhteisön jäsenet toimivat yhteisen tavoitteen eteen. Hyviä hankkeita on jo nyt odotettavissa muun muassa pimeäkoulutuksen harjoittelun tai UAV-laitteiden käytön sekä torjunnan osalta. Olisiko näistä ainesta omaan yhdistykseen teemaksi?

Onko edellä mainittu vain haaveunta ja miten suunnittelussa onnistutaan, nähdään vuonna 2027. Laulun sanat; "saattaa, tää unta olla saattaa" - kiteyttää otsikon teeman, epävarmuuden – onko edellä mainittuihin tavoitteiden saavuttaminen haaveilua vai todellista.

Kirjoittaja on Keski-Suomen reservipiirien toiminnanjohtaja.

Keski-Suomen Reserviupseeri ry SYYSKOKOUS

Tiistai 6.10.2026 klo 18.00

Toimintakeskus Matara, Matara-sali

Matarankatu 6 A1, 40100 Jyväskylä

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu.

Piirihallitus

Keski-Suomen Reserviläispiiri ry SYYSKOKOUS

Keskiviikko 14.10.2026 klo 18.00

Toimintakeskus Matara, Tourujoki-sali

Matarankatu 6 A1, 40100 Jyväskylä

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu.

Piirihallitus

Jämsän Seudun Reserviupseerit ry

SYYSKOKOUS

Torstai 12.11.2026 klo 18.00

Sport Resort Pitkäjärvi, 42220 Kaipola

Käsitellään sääntömääräiset sekä yhdistykselle väh. 7 vrk ennen

kokousta ilmoitettut asiat. Kokoukseen saatettavat

asiat ja tiedustelut: juhaka.nokelainen@gmail.com

Jyväskylän Seudun Reserviläiset ry

SYYSKOKOUS

Keskiviikko 7.10.2026 klo 18.00

Sepänkeskus sekä Teams-etyhteys

Lisätiedot jyväskylän-seudun-reserviläiset.

reservilaisliitto.fi

Ilmoittautumiset: jsres.ry@gmail.com

Ilmoittautumalla saat kokouslinkin

Tikkakosken Reserviläiset ry

SYYSKOKOUS

Maanantai 19.10.2026 klo 18.00

ABC Palokka, kabinetti. Palokanorsi 10, 40270 Jyväskylä

Käsitellään sääntömääräiset syyskokousasiat sekä

hallitukselle 7 vrk ennen kokousta tuodut asiat.

LEHDESSÄ JULKAISTAAN RESERVIPIIRIEN JÄSEN- JA PERINNEYHDISTYSTEN KOKOUSKUTSUJA

Ilmoita tiedot ajoissa sähköpostitse osoitteeseen

paatoimittaja@ksrespiirit.fi

Pääkirjoitus

Varautuminen koskee jokaista

Vielä muutamia vuosia sitten yhteiskunnan poikkeustilanteet merkitsivät lähinnä sähkö- tai vesikatkoja. Niiden rinnalle on kuitenkin hiipinyt myös toisenlaisia uhkia: sään ääri-ilmiöitä, informaatiovaikuttamista, vieraan vallan drooneja ja jopa sodanuhkaa. Pelkoon ei ole aihetta, mutta varautumiseen kylläkin. Sitä tulee tehdä myös kotitalouksissa.

Maaseudulla varautumisen tarve on havaittu konkreettisesti, sillä 2000-luvullakin Keski-Suomessa on koettu useita päivien mittaisia sähkö- ja tietoliikennekatkoja. Ihmiset ovat koeponnistaneet selviytymisen malleja.

Työtä on tehty monin paikoin yhteisöllisesti. Maaseudulla ymmärretään, että selviytyminen edellyttää yhteisöllistä vastuuta. Kaupungeissa tilanne ei välttämättä ole yhtä hyvällä tolalla.

Varautuminen on myös henkistä luottamusta ja turvaa.

Suomessa puhutaan paljon kokonaisturvallisuudesta ja siitä, kuinka asia on meillä kunnossa. Se ei kuitenkaan pidä täysin paikkaansa. Tietoa on jaettu ja ohjeita annettu, mutta moni suhtautuu omaan ja yhteisönsä varautumiseen yhä liian rennoin rantein. Kokonaisturvallisuuden malli toimii vain, jos ketjun kaikki lenkit pitävät: jos jokainen tekee oman osansa ja auttaa sen rinnalla myös muita.

Suomessa varautumishjeet on koottu verkkopalveluun. Ohjeistus perustuu siihen, että varautumisesta huolehditaan jo hyvissä ajoin etukäteen. Esimerkiksi Ruotsissa varautumishjeet on jaettu koteihin kirjallisesti ja opas on käännetty lukuisille kielille. Ohjeet ovat helposti käden ulottuvilla ja kerrattavissa myös mahdollisen kriisin sattuessa.

Nyt myös Suomessa ollaan parhaillaan kokoamassa uutta, koteihin jaettavaa varautumisopasta. Sillä on jo kiire.

Suomessakin on varmistettava, että tieto saavuttaa kaikenlaiset suomalaiset – kielestä, uskonnosta, asuinpaikasta riippumatta. Se on tärkeää, koska varautuminen on yhteinen asiaamme.

Varautuminen pitää sisällään muutakin kuin sen, että kotivara on kunnossa. Varautuminen on myös henkistä luottamusta ja turvaa. Se voi tositalanteessa olla jopa kaikkein tärkein turvallisuustekijä.

Hyvä esimerkki on korpilahtelainen Ylä-Muuratjärvi, joka saattaa olla jopa koko Suomen parhaiten varautunut kylä. Yhteisöllisyydestä varautumisen osana muistuttaa tässä lehdessä Kylävara-hankkeen projektipäällikkö Ritva Pihlaja.

Luottamuksen merkityksen nosti esiin Keski-Suomen Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Riitta Kaarisalo (sd.) Maanpuolustusjuhlassa elokuussa.

Näkökulma on tärkeä. Turvallisuus on pohjimmiltaan huolen pitämistä ja toisiimme luottamista. Sitä on syytä tehdä monella tasolla yhdessä.

Pääkirjoitus on lehden päätoimittajien laatima.

Nyt on aika tarkistaa perheen valmius kriiseihin

Kotitalouksien on syytä varustautua erilaisiin poikkeusoloihin jo hyvissä ajoin.

Teksti: Pauliina Ylitalo

Kotivarasta puhutaan nykyään paljon, mutta monilla kotitalouksilla varautuminen on vielä puolitiissä. Vesi, ruoka ja varavirta ovat vasta tarvelistan alkua.

Moni ei tule ajatelleeksi, että myös esimerkiksi vessatoimintojen olisi onnistuttava tilapäissuojassa. Lisäksi yöpymistarvikkeet on syytä olla mukana.

–Suomalaisten tulee valmistautua selviytymään omatoimisesti kotona, väestönsuojassa tai tilapäissuojassa vähintään 72 tuntia, Keski-Suomen reserviläispiirin puheenjohtaja **Juha Vimpari** kertoo.

Vimpari kouluttaa valmiutta ja varautumista. Se on tärkeä osa väestönsuojelua.

–Väestönsuojelun tarkoituksena on suojata siviiliväestöä, turvata elintärkeät toiminnot ja vähentää vahinkoja sotatilanteissa sekä muissa poikkeusoloissa.

Viranomaiset ilmoittavat vaaratilanteesta yleisellä vaaramerkillä ja -tiedoilla.

–Sisälle suojautuminen on ensisijainen toimenpide vaaratilanteissa, kuten suurissa tulipaloissa, jotka aiheuttava myrkylistä savua, kaasuvaaroissa tai säteilyvaaratilanteissa, Vimpari sanoo.

Silloin on suljettava ikkunat, ovet ja tuuletusaukot sekä takan hormit. Ilmanvaihto on pysäytettävä.

–Myös raot on tiivistettävä. Postiluukun ja oven sekä ikkunoiden karmit voi esimerkiksi teipata.

Sisätiloissa on seurattava viranomaisien tiedotteita.

–Puhelimen käyttöä tulee välttää, jotta linjat pysyvät auki

hätätilanteita varten, Vimpari neuvo.

Kotivaran lisäksi kotitalouksien on mietittävä, mihin ja miten suojautua, jos tilanne niin vaatii.

–Suomessa on yli 50 000 väestönsuojaa, jotka on suunniteltu kestämaan asevaikutuksia eli sirpaleita ja sortumista, Vimpari sanoo.

Suomalaiset väestönsuojat ovat maailmankuuluja, mutta kaikki suomalaiset eivät tiedä, että monien osalta suojautuminen on omalla vastuulla.

–Rakennusmääräysten mukaan yli 1 200 neliömetrin rakennuksiin on rakennettava väestönsuojat. Ne ovat vahvarakenteisia, ja niissä on oma ilmanvaihto sekä tiiviit ovet.

”Väestönsuojan käyttöönotto aloitetaan vasta viranomaisen käskystä.”
Juha Vimpari

Väestönsuojia on siis suurissa asuinrakennuksissa ja työpaikoilla. Omakotiasujille suojapaikkoja ei kuitenkaan pääsääntöisesti ole.

–Sisätiloihin suojautuminen on kuitenkin täysin toimiva ratkaisu, kun poistetaan ylempien kerrostien sortumisten tai sirpalevaikutuksen vaarat.

Omakotitaloissa suojautumisen vaihtoehto on tilapäissuojat, esimerkiksi kellari.

–Ellei kellaria ole, pesutilat on rakennettu betonirakenteil-

Mukaan väestönsuojaan tai tilapäissuojaan otetaan

- Vettä, vähintään 2 l/hlö/vrk
- Elintarvikkeita, mieluiten sellaisenaan nautittavia
- Ruokailuvälineet, tarvittaessa tölkinavaaja
- Henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet ja retkivessa, ainakin puhdistuspyyhkeet, talous- tai wc-paperi, hammastarvikkeet, pesuaineita ja pyyhkeitä
- Pikkulasten hygieniatarvikkeet: vaipat, puhdistuspyyhkeet
- Vuodevaatteet tai makuupussi ja tyyny
- Retkialusta tai joogamatto
- Henkilökohtaiset lääkkeet ja kotiapteekkitarvikkeet
- Taskulamppu ja varaparistoja
- Korvatulpat nukkumista helpottamaan
- Joditabletit, jotka otetaan vain viranomaisen käskystä
- Ajanvietettä: kirjoja, pelejä, paperia, kyniä, soittimia, jne.
- Vaihtovaatteet
- Viestivälineet ja varavirtalähteet

la. Ne on siten parhaiten suojattu.

Varustuksen on oltava vähimmillään kotivaralistan mukainen.

Kerrostaloissa ja kaupunkialueilla väestönsuojia on, mutta ne ovat usein osin varastokäytössä.

–Väestönsuojan käyttöönotto aloitetaan vasta viranomaisen käskystä. Suoja on saatettava käyttöön 72 tunnin eli

kolmen vuorokauden kuluessa määräyksestä. Käyttöönotosta vastaa kiinteistön omistaja tai haltija, joten taloyhtiön hallituksella on siten tärkeä rooli. Käytännön toimia johtaa yleensä nimetty väestönsuojanhoitaja, mutta hänelläkin on hyvä olla varahenkilö, Vimpari summaa.

Jutun on toimittanut Pauliina Ylitalo Juha Vimparin tekstin perusteella.

Ilmasotakoulun varusmiehet antoivat valansa ja vakuutuksensa Jyväskylässä järjestetyissä seremonioissa.

"Keski-Suomessa tehtävä työ on ensiluokkaista"

Kansalaisten kriisinsietokyky ratkaisee, painotti Keski-Suomen Maanpuolustusjuhlassa juhlapuheen pitänyt Riitta Kaarisalo.

Teksti: Pauliina Ylitalo & Matti Hyvärinen / Kuvat: Markus Kauppinen

Sodan ja rauhan väliin on muodostunut harmaa vyöhyke, toteaa Keski-Suomen Maanpuolustusjuhlassa juhlapuheen pitänyt maakuntavaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja **Riitta Kaarisalo** (sd.).

–Kohtaamme jatkuvaa kybervaikeuttamista, digita-

lisiin järjestelmiimme kohdistuvia murtoyrityksiä ja palvelunestohyökkäyksiä sekä järjestelmällistä informaatiovaikuttamista, jolla pyritään horjuttamaan yhteiskuntamme yhtenäisyyttä ja kansalaisten kokemaa luottamusta, Kaarisalo sanoi.

Sen seurauksena maanpuolustuskin on ymmärrettävä entistä laajemmin.

–Valmiuden, kokonaisturvallisuuden, varautumisen ja huoltovarmuuden merkitys korostuu entisestään. Tiivis yhteistyö puolustusvoimien, viranomaisten, kuntien, elin-

keinoelämän ja järjestökentän kanssa on tässä avainasemassa. Keski-Suomessa tehtävä työ on kerrassaan ensiluokkaista ja vaikuttavaa ihan kansallisestikin tarkasteltuna.

Järjestyksessään 39. Keski-Suomen maanpuolustusjuh-

Timo Hakala, Jouni Reinikainen, Mikko Strang ja Kimmo Sorko olivat juhlassa ottamassa vastaan työryhmälle myönnettyä tunnustusta. Kuva: Matti Hyvärinen

Juha Hyvärinen palkittiin Majurin Mediamaljalla.

Keski-Suomen maakuntavaltuuston puheenjohtaja Riitta Kaarisalo muistutti alueen eri tahojen yhteistyön olevan vaikuttavaa kansallisesti tarkasteltuna.

Panu Moilanen sai Erkki Laatikaisen kunniamiekan.

laa vietettiin Jyväskylässä 8. elokuuta. Juhlan järjestivät Keski-Suomen aluetoimisto, Keski-Suomen Liitto, Ilmasotakoulu sekä Jyväskylän kaupunki.

Kaarisalo painotti puheessaan henkisen kestävyuden ratkaisevaa merkitystä.

– Oli puolustuskykymme kuinka vahva tahansa, materiaali- ja huoltovarmuusvarastot täynnä, poikkeus- ja kriisiaikojen yhteistoiminta organisoitua ja harjoiteltua – se ei yksin riitä, jos kansalaisten henkinen kriisinsietokyky pettää.

– Jos yksilöt menettävät toimintakykynsä, pysähtyy myös yhteiskunta.

Jyväskylän tervehdyksen juhlaan toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, ministeri **Mauri Pekkarinen** (kesk.). Hän summasi, että Suomen kannattaa tehdä kaiken voitavansa puolustusliitto Naton eurooppalaisen pilarin vahvistamiseksi.

– Kenties sitäkin tärkeämpää on, että hoidamme oma tonttimme. Se tarkoittaa vah-

vaa sotilaallista varustautumista, viisasta ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja näille koko kansan tukea.

Puolustusvoimien tervehdyksen toi Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti **Matti Anttila** ja maakuntajoukkojen tervehdyksen Suomenselän maakuntakomppanian päällikkö, kapteeni res **Jan Niukkanen**.

Musiikista vastasivat Ilma-voimien soittokunnan Big Band, Kipinät-kuoro sekä Keski-Suomen Reserviläiskuoro.

”Valmiuden, kokonais-turvallisuuden, varautumisen ja huoltovarmuuden merkitys korostuu entisestään.”
Riitta Kaarisalo

Reserviläisten muodostama lippulinna oli paraatiosaston kärjessä.

Erilaiset palkitsemiset ja tunnustukset ovat osa maanpuolustusjuhlaa. Panssariprikaatin risti luovutettiin everstiluutnantti **Janne Telinille**. Keski-Suomen reservipiirien myöntämän Majurin Mediamaljan sai verkkotoimittaja **Juha Hyvärinen**.

Jukka Särkiselle luovutettiin Suomen Leijonan ansioristi ja **Markku Liuskille** Jalkaväen ansioristi. **Panu Moilanen**

sai Keski-Suomen Maanpuolustussäätiön myöntämän Erkki Laatikaisen kunniamiekan.

Tietokirjailija **Kimmo Sorko** ja hänen työryhmänsä **Mikko Strang, Timo Hakala, Jouni Reinikainen, Timo Silvennoinen** ja **Martti Porvali** palkittiin arvokkaasta ja ainutlaatuisesta työstä keskisuomalaisten talvi- ja jatkosodan joukko-osastojen historioiden tallentajina.

Näkökulma piirijärjestöstä

Järjestömme ovat tärkeässä roolissa

Juha Vimpari

Kokonaismaanpuolustuksen käsite nostaa vahvasti päätään, yhdessä kokonaisturvallisuuden kanssa. Kokonaismaanpuolustus on siviili- ja sotilasalojen toimintaa, jolla turvataan kansalaisia ulkoista tai esimerkiksi muiden valtioiden aiheuttamaa uhkaa vastaan. Viime kädessä sillä turvataan valtiollinen itsenäisyys.

Kokonaismaanpuolustuksen osa-alueita ovat huoltovarmuus ja taloudellinen maanpuolustus, sosiaali- ja terveydenhuolto, väestönsuojelu, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito, rajaturvallisuuden ylläpito, sähköinen viestintä, maanpuolustustiedotus sekä sotilaallinen maanpuolustus.

Tämä tarkoittaa myös yhteistoiminnan tiivistämistä kaikkien toimijoiden kesken yhteistä tavoitetta kohti. Maanpuolustusjärjestöillä on tässä tärkeä asema. Olemmehan jäsenmäärillämme yksi suurimmista toimijoista ja siten edustamme laajaa reserviä, maamme puolustuksen selkärankaa.

Kokonaismaanpuolustuksen viitekehyksessä osaamistamme tarvitaan enemmän kuin vuosikymmeniin.

Maanpuolustusjärjestöjen toiminnalla on maanpuolustuskentässä vahva asema, jos vain haluamme sen sellaisena säilyttää. Puolustusvoimat vastaa luonnollisesti maan sotilaallisesta puolustamisesta valtiollisena toimijana sekä sille asetetuista muista tehtävistä. Näihin kuuluvat muun muassa osallistuminen Naton yhteiseen puolustukseen, muiden viranomaisten tukeminen, kansainvälisen avun antaminen ja muu kansainvälinen toiminta sekä osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan.

Näiden tehtävien resursointi tapahtuu ammattihenkilöstön lisäksi varusmiespalveluksen ja reservin kertausharjoitusten kautta. MPK täydentää reservin osaamista koulutuksillaan. Tämä on erinomainen järjestelmä oman osaamisen ylläpitämiseen ja päivittämiseen reservin aikana.

Maanpuolustusjärjestöjen ehdoton vahvuus on säännöllinen harjoittelu esimerkiksi perinteisen ja edelleen erittäin tärkeän ampumataidon ylläpitämiseksi. Myös muut merkittävät toimintamuodot, toimintakyvyn kehittäminen ja maanpuolustustahdon ylläpitäminen, vaativat säännöllistä harjoittelua. Toiminnan merkityksellisyys ylläpitäminen on tärkeää, jotta kyvykkyys säilyy ja kehittyy. Tämä on kiistatta yksi vahvuuksistamme.

Mitä lähemmäksi uhat tulevat ja mitä konkreettisemmiksi ne muuttuvat, sitä tärkeämmäksi nousee myös siviiliyhteiskunnan jatkuvuuden turvaaminen. Tässä myös maanpuolustusjärjestöjen rooli kasvaa. Olemme osa valmiusjärjestöjä ja maanpuolustuksen edistäminen on selkeä perustehtävämme. Samalla siviiliyhteiskunnan tarpeet kohdistuvat juuri meidän osaavaan reserviimme. Reservistä vain osa on sijoitettu varsinaisiin sodan ajan joukkoihin, mutta myös muulle osaamiselle ja aktiivisuudelle on yhteiskunnassa tarvetta.

Roolimme on merkittävä siviiliyhteiskunnan turvallisuuden rakentamisessa yhdessä toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Reservissä saadun sotilaskoulutuksen sekä siviiliosaamisen yhdistelmää voidaan hyödyntää monissa sellaisissa tehtävissä, joihin viranomaisilla ei poikkeusoloissa välttämättä ole riittäviä resursseja tai jopa osaamista.

Esimerkkejä osaamisen hyödyntämisestä siviilipuolustuksessa ovat väestönsuojelutehtävät, poikkeusoloihin liittyvät koulutukset sekä muut tehtävät, joissa voidaan hyödyntää sotilaskoulutuksen tuomaa osaamista, kuten suojele- ja pioneeritoimintaa, logistiikkaa, johtamista, viestintää ja mm. maastotaitoja.

Kannustankin kaikkia yhdistyksiä ja jäseniä lähtemään mukaan yhteiskuntaa tukeviin tehtäviin riippumatta siitä, onko henkilöllä sodan ajan sijoitus vai ei. Kokonaismaanpuolustuksen viitekehyksessä osaamistamme tarvitaan enemmän kuin vuosikymmeniin. Meille on kysyntää niin kunnallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Jokaisen panoksella on merkitystä.

Kirjoittaja on Keski-Suomen Reserviläispiirin puheenjohtaja.

Pia Määttä ja Panu Moilanen kerrostalon väestönsuojassa. Kuva: Pauliina Ylitalo

Väestönsuojan käyttöönotto on asukkaiden vastuulla

Pauliina Ylitalo

Jyväskylän Lutakossa sijaitsevan 12-kerroksisen talon kellarissa on väestönsuoja. Nyt raskas ovi on teljetty pysyvästi auki, mutta jos tilanne niin vaatisi, tila tyhjennettäisiin ja tiivistettäisiin.

Väestönsuojaa tarvittaisiin todennäköisimmin kemikaalionnettomuudessa. Toisaalta kellariin voisi suojautua myös esimerkiksi sirpaleilta.

– Suurimman vaaran Lutakossa muodostaa Jyväskylän rata-
pihan läheisyys, taloyhtiön hallituksen puheenjohtaja **Panu Moilanen** pohtii.

Moilanen ottaa toisaalla tässä lehdessä kantaa varautumisohjeistukseen. Hänen mukaansa nykyinen ohjeistus ei riitä – ei edes kaupunkioaloissa, joissa on väestönsuoja.

– Varautumiseen liittyy sääntelyä on purettu. Keski-
verrostoaloasukas suhtautuu varautumiseen liian rennoin
tein.

Kerrostalojen ja rivitalojen pelastussuunnitelmien tulee olla ajan tasalla. Osana sitä on tehtävä väestönsuojan käyttöönotto-
suunnitelma. Ennen toimenpanoa varten tuli nimetä henkilö,
mutta enää niin ei ole.

Isännöitsijä vastaa väestönsuojan teknisistä asioista, varustuksesta sekä tiiveystestauksesta. Siltä osin asiat ovat kunnossa.

– Uusissa taloissa väestönsuojissa on koneellinen ilmanvaihto. Lisäksi on telttä väestönsuojan tiivistämisen, kemiallinen

wc ja telttä sitä varten, työkaluja, vesisäiliötä, ensiaputarpeita ja niin edelleen, esittelee **Pia Määttä** REIM Isännöinnistä.

Varusteet odottavat väestönsuojassa lukitun oven takana odottamassa tilannetta, jota ei toivottavasti koskaan tule.

– Hätäradiota täällä ei ole, mutta sellainen on minulla kotona. Olen kokeillut, että radio toimii myös täällä kellarissa, Moilanen kertoo.

Asukkaiden vastuulla on tuoda tilaan yöpymisvarusteet, lääkkeitä, varavirtaa, ruokaa ja muita perustarpeita.

Monia väestönsuojia täyttävät puiset varastot. Ohjeiden mukaan väestönsuoja tulee saada käyttöön 72 tunnin aikana.

Käytännössä varastot purettaisiin ja tila varusteltaisiin väestönsuojaksi. Se on asukkaiden itsensä vastuulla. Siksi vastuuhenkilöiden nimeäminen voisi olla paikallaan, vaikka laki sitä enää edellyttäkään.

Varusteet eivät auta, jos niitä ei pystytä käyttämään. Esimerkiksi mahdollisen sähkökatkon aikana ilmanvaihtoa tulee pyörittää käsin kammella.

– Eräessä talossa asukkaat kokeilivat käyttöö kammella. Kävi ilmi, että työ on niin raskasta, että tositilanteessa pyörittäjä pitäisi vaihtaa vartin välein, Määttä kertoo.

Moni asia jäisi poikkeustilanteessa yhteisön omalle vastuulle. Siksi taloyhtiöissä olisi syytä miettiä jo etukäteen, miten hätätilanteessa käytännössä toimittaisiin.

VALTORI
OSAA HUOLLON JA OSAT

Jyväskylä – Suolahti – Tampere – Vantaa

VRP
HYVÄN RAKENTAJA

ENERGIA
keuruun sähkö • lämpö

**SÄHKÖÄ JA LÄMPÖÄ
KESKI-SUOMEN SYDÄMESTÄ**

www.keuruunenergia.fi

Rakennusteollisuus

Talonrakennus • Rakennustuoteteollisuus • Infra • Talotekniikkateollisuus
• LVI-tekniinen urakointi • Pinta • www.rakennusteollisuus.fi

Aatulantie 36

44200 Suolahti

puh. (014) 548 0200

www.raminlvijarauta.fi

Kasviksia Kirkkopuistossa, possuja pannuhuoneessa

Sota muutti suomalaisen arjen perusteellisesti. Muutoksesta kuitenkin selvittiin pääasiassa tinkimisellä, kekseliäisyydellä ja omatoimisuudella.

Teksti: Panu Moilanen

Suomi lähti marraskuussa 1939 talvisotaan hyvässä elintarviketilanteessa. Kesän satokausi oli ollut onnistunut, ja sato oli ennen ylimääräisiä harjoituksia ehditty myös korjata. Valtaosa maatalouden muistakin raskaista kenttätöistä oli tehty, eikä miesten ja hevosten otto palvelukseen juuri vaikuttanut muun muassa elintarvikkeiden varastointiin.

Suomen maatalous oli ennen sotia riippuvainen ulkomailta tuoduista lannoitteiden raaka-aineista, ja kun toinen maailmansota katkaisi niiden tuonnin, alkoi elintarviketuotanto ajautua vaikeuksiin. Syyskuussa 1939 perustettiin Kansanhuoltoministeriö, jonka tehtävänä oli johtaa paitsi elintarvikkeiden, niin myös monien raaka-aineiden tuotantoa, jake-
lua ja kulutusta.

Elintarvikkeiden säännöstely aloitettiin Suomessa syksyllä 1939, ja jo ennen talvisodan syttymistä säännösteltiin kahvia ja sokeria. Talvisodasta Suomi selvisi varastoiduilla elintarvikkeillaan melko hyvin, mutta keväällä 1940 tilanne alkoi huonontua ja säännöstely nopeasti kiristyi.

Viljan, voin, maidon, maitotuotteiden ja lihan säännöstely alkoi vuoden 1940 aikana. Maataloustuottajille määrättiin luovutusvelvollisuus lukuun ottamatta maataloustuotannon sitä osaa, jonka tuottaja sai pitää oman taloutensa arvioitua kulu-
tusta varten.

Talvisodan jälkeen elintarviketilanne heikkeni nopeasti. Talvisodan jälkeisessä Moskovin rauhassa menetettiin maan tuottoisimmat pellot Karjalan-

Perunannosto Jyväskylän Kirkkopuistossa sota-aikana.
Kuva: Antti Pänkäläinen / Keski-Suomen museo.

kannaksella, yhteensä noin kymmenesosa viljelysmaasta.

Työvoimasta, rehusta ja lannoitteista oli pulaa. Lähes kaikki sotavuodet olivat myös haastavia katovuosia. Käännekohtaksi muodostui kevät 1942, jolloin vakava nälkä ja aliravitsemus alkoivat murentaa varsinkin kaupunkilaisten uskoa siihen, että valtio pystyisi ruokkimaan kansalaiset.

Kun luottamus viralliseen säännöstelyyn mureni, tilalle tulivat oma-aloitteisuus, kekseliäisyys ja sosiaaliset verkostot. Moni kaupunkilainen matkusti viikonloppuisin maaseudulle vaihtamaan vaatteita, työkaluja tai muita tavaroita ruokaan. Maalla asuvista sukulaisista tuli korvaa-

mattomia.

Kaupunkitilaa alettiin valjastaa palstaviljelyyn, pieneläinten pidosta kaupungissa tuli tavallista ja luonnon antimien käyttö lisääntyi voimakkaasti. Myös perinteiset säilöntämenetelmät – kuivaaminen, suolaaminen, etikkasäilöntä ja umpioimi-

nen – palasivat jälleen käyttöön, kun sokeria ja säilöntäaineita ei enää ollut saatavilla.

Jyväskylänkin kaupunkikuva alkoi muuttua. Kaupunki alkoi jakaa asukkaille ja yhdistyksille viljelypalstoja, ja uusia palstoja raivattiin mahdollisimman paljon.

Sienet metsän lihana

Sotien aikana Suomi taisteli ja selviytyi pääasiassa kasvisruoalla. Lihan, maitotuotteiden ja kananmunien kulutus putosi murto-osaan aiemmasta.

Määrällisesti esimerkiksi suomalaisen saamasta proteiinista jopa neljä viidennestä oli soti-

en aikana kasvipöytä. Tärkein proteiinin lähde olivat palkokasvit, mutta viljan proteiineilla-
kin oli merkitystä. Myös sienien käyttö ravintona alkoi yleistyä sotien aikana koko maassa – niitä kutsuttiin virallisessa valistuksessa jopa ”metsän lihaksi”.

**Sota-ajan marjanpöimintatalkoot Suolahdessa.
Kuva: Antti Pänkäläinen / Keski-Suomen museo.**

Niin Harjun rinne kuin Kirkkopuistokin valjastettiin hyötykasvien viljelyyn. Martat ja paikalliset naisjärjestöt jakoivat siemeniä ja antoivat neuvontaa viljelyyn tottumattomille kaupunkilaisille. Myös erityisiä puola-ajan keittokirjoja julkaistiin.

Jyväskylän erityispiirre oli se, että kaupungissa toimi useita sotateollisuudelle tärkeitä tehtaita, esimerkiksi kivääri- ja tykkitehdas. Ne eivät voineet jättää työntekijöidensä ravitsemusta epävarman elintarvikejakelun varaan, ja siksi ne paitsi tarjosivat henkilöstölleen omia viljelypalstoja, niin myös perustivat ruokaloita ja hankkivat elintarvikkeita jopa ohi normaalin jakeluverkon muun muassa ympäröivältä maaseudulta.

Jyväskylässäkin alettiin pitää myös eläimiä. Suosittuja olivat kanat ja kanit, joita pidettiin yleisesti jopa asunnoissa sisällä. Erityisesti nopeakasvuiset kanit olivat haluttuja. Kerrostalojen kellareissa, pannuhuoneissa tai

pyykkituvissa taas saatettiin pitää jopa porsaita, jotka usein olivat talon asukkaiden yhteisiä.

Mustan pörssin kauppaa alettiin käydä heti, kun elintarvikkeiden säännöstely alkoi. Koska rahan arvo heikkeni voimakkaasti sodan aikana, kauppaa käytiin usein vaihtokauppana, jossa elintarvikkeet vaihtuivat esimerkiksi kankaisiin, työkaluihin tai jalometalleihin.

Mustan pörssin kauppa oli ankarasti kiellettyä, ja siitä kiinni jäämisestä saattoi seurata jopa vankeusrangaistus.

Sota-aikana suomalaiset oppivat hyödyntämään jokaisen viljelykelpoisen maa-alan, säilöämään ruokaa vanhoihin menetelmiin ja turvautumaan naapureiden sekä sukulaisten apuun. Kun perunaa nostettiin Kirkkopuistossa ja porsaita kasvatettiin kellareissa, kyse ei ollut erikoisuuksista vaan arjen selviytymisestä, jonka keinoja olivat tinkiminen, kekseliäisyys ja omatoimisuus.

Automaatiokaupan palveleva ammattilainen

HORMEL

OMRON DISTRIBUTOR HONEYWELL AUTHORIZED DISTRIBUTOR SICK Sensor Intelligence Distributor Partner Honeywell HPS Channel Partner

Puh. (014) 338 8900, www.hormel.fi, e-mail: hormel@hormel.fi

K Market Kauppapalvelu Toimitukset Jyväskylän alueelle

KAUPPAKASSIT SUORAAN KOTIOVELLES!

TILAUS TÄNÄÄN, TOIMITUS HUOMENNA.

Kauppailaukset arkisin klo 9-15, toimitukset ma-pe. Tee tilaus puhelimitse 044 738 2008 tai sähköpostilla kauppapalvelut@k-market.com

K Market KOTIVÄYLÄ
Kellonkankaantie 62 40530 Jyväskylä

JOUSMÄKI

Taksikyydit ja tilausajot tarpeesi mukaan aina 50-paikkaiseen linja-autoon asti. Myös pyörätuoli- ja paarikuljetukset.

www.jousmaki.fi

Laadukasta painopalvelua

Tampereen **Offsetpalvelu**

Pinninkatu 55 A, 33100 Tampere

Puh. (03) 2254 600

aineisto@offsetpalvelu.fi

www.offsetpalvelu.fi

Vieraskynä

Viestinnän kotivara versoo yhteisöissä

Jenni Isopahkala

Verkkoyhteys katkeaa ja selaimen ruudulle ilmestyy piirretty dinosaur. Odotteluun turhautuneena hyppyytän sitä kaktusten yli. Valojen sammuminen paljastaa seuraavaksi sähkökatkoksen, eikä puhelinverkkokaan toimi.

Mitä teen, jos eloani monella tapaa ankeuttava häiriötilanne venyy tuntien tai jopa päivien mittaiseksi? Mistä saan tietoa tapahtumista? Kenen puoleen käännyn, kun tarvitsen apua tai haluan tarjota sitä muille?

Kotivara ja varautuminen ovat olleet ilahduttavasti esillä. Ihmisiä on muistutettu kolmen vuorokauden selviämisen edellytyksistä: kaappien täyttämisestä hyvin säilyvillä elintarvikkeilla ja pullotetulla vedellä, radiosta ja paristojemmoista.

Tavaravarastoja on helppo ymmärtää ja täyttää. Mutta miten on viestinnän kotivaran laita?

Asuinyhteisön oma viestinnän toimintakortti olisi oiva apu tilanteisiin, jolloin tavallinen arki ei enää toimi.

Kirjoitan tätä kylässä, jossa lähin kauppa on kymmenien kilometrien päässä ja tilauskyyti kulkee noin kerran viikossa. Pidemmän sähkökatkon sattuessa selviäisin täällä useamman päivän kuivamuonalla ja leivinuunin lämmöllä.

Luultavasti kyläläisten lämpö kantaisi talon asukkaan ohella vierailijaakin vielä paljon pidemmälle. Kun luottamusta on rakennettu nuotioillan, maailman parhaan maidon ja leivinjauhepurkin äärellä, on helpompaa kysellä esimerkiksi aggregaattia lainaksi pelastamaan pakastimen marja-aarteet.

Täällä ihmiset tuntevat toisensa ja huolehtivat pienestä yhteisöstään. Voiko arvokkaampaa varautumista ollakaan?

Paikalliset yhdistykset ja yhteisöt ovat oleellinen osa viestinnän kotivaraa, sillä niiden toiminnassa ihmiset tutustuvat toisiinsa tavallisessa arjessa. Turvaverkkoja tarvitaan yhtä lailla pitkän kylätien varrella kuin keskisuomalaisessa kerrostalossakin.

Sama havainto on tullut vastaan myös työssäni: viesti löytää varmemmin perille häiriötilanteessa, kun nimet, kasvot ja vastuut ovat tulleet tutuiksi tapaamisissa ja Teams- keskusteluissa.

Kun käynnistimme kolme vuotta sitten Keski-Suomen turvallisuus- ja valmiustoimikunnan (KSTURVA) viestintäryhmän, huomasimme, että myös viranomaisten viestinnän kotivarassa oli paljon täytettävää. Tyhjää tilaa löytyi niin roolitusten, viestintävastuiden kuin ohjeistustenkin hyllyiltä.

Aloimme laatia viranomaisten yhteisiä toimintakortteja Keski-Suomessa mahdollisia häiriötilanteita varten. Korttien tekeminen tutustutti meidät toisiimme ja toimintatapoihimme. Samalla löysimme paljon asioita, joita voimme tehdä ja harjoitella ennakoon.

Tämän syksyn suurissa valmius- ja paikallispuolustusharjoituksissa viestintä ja yhteistyö ovatkin nousseet keskiöön. On tärkeää päästä testaamaan, toimivatko sovitut vastuut ja yhteydet myös paineen alla.

Asuinyhteisön oma viestinnän toimintakortti olisi oiva apu tilanteisiin, jolloin tavallinen arki ei enää toimi. Tärkeimmät kohdat voisi tiivistää yhdelle paperille: mistä oikea tieto tarkistetaan, miten se välitetään eteenpäin, kuka käy tarvittaessa naapurin luona ja missä tavataan, jos verkkoyhteydet katkeavat ja puhelimet pysyvät hiljaisina.

Esimerkkejä erilaisissa häiriötilanteissa toimimiseen voi hakea Keski-Suomen yhteisille verkkosivuille kootusta varautumisinfosta (keskisuomi.fi/varautuminen).

Kaappeihin varatut säilykkeet kestävät pitkään, mutta viestinnän kotivara tarvitsee säännöllistä huoltoa. Vastuut voivat unohtua ja yhteystiedot vanheta. Luottamuskin rapistuu ilman kohtaamisia. Viestinnän toimintakortin päivittäminen tarjoaa hyvän syyn tavata ja täyttää useampaa kotivarahyllyä samaan aikaan.

Tuttujen kesken apua on helpompi pyytää ja ottaa vastaan. Siksi viestinnän kotivaraa kannattaa huoltaa silloin, kun valot vielä palavat, puhelimet toimivat ja naapurin ovelle voi astella ihan vain kysymään kuulumisia.

Kirjoittaja on Keski-Suomen Liiton viestintäpäällikkö.

"Droonien sotaa maalla ja ilmassa"

Ukrainalainen sotilas Sarmat kertoo, kuinka teknologia on kehittynyt Venäjän hyökkäyssodan aikana.

Teksti: Pauliina Ylitalo

Ukrainan sodasta on tullut ro-
bottien sotaa, summasi Keski-
Suomessa vierailut ukrainalais-
sotilas **Sarmat**. Sotilaan oikeaa
nimeä ei kerrota turvallisuus-
syistä.

–Sodan alkuvaiheissa mei-
dän ei tarvinnut pelätä droone-
ja. Ne olivat tiedustelijoita eiväk-
kä kantaneet aselastia. Meidän
ei oikeastaan tarvinnut kiinnit-
tää niihin edes huomiota, Sar-
mat kertoo.

Vuonna 2023 venäläiset droo-
nit hyökkäsivät kyllä, mutta vain
joukkoihin.

–Hajaantuminen auttoi suo-
jautumaan.

Toisin on nyt, kun venäläiset
suuntaavat FPV-drooneja jopa
yksittäisiin taistelijoihin.

Ilmassa liikkuvien droonien li-
säksi kehitetään maadroonitek-
nologiaa.

Ne kuljettivat pitkään lähinnä
elintarvikkeita, lääkkeitä ja am-
muksia, mutta nyt myös maad-
rooneja aseistetaan.

–Tiedän käytettävän maassa
toimivia robottijärjestelmiä, joi-
hin on sijoitettuja konekiväärejä
paikkoihin, joista on odotetta-
vissa vihollisen tunkeutuminen.

Ukrainan sodan aikana sota-
teknologiassa on otettu valtavia
harppauksia.

–Näen, kuinka sota on muut-
tunut. Suuren osan tekevät ny-
kyään robotit. Sodasta on tullut
droonien sotaa niin maassa kuin
taivaalla, Sarmat summaa.

Ennen Venäjän hyökkäystä Sar-
mat oli biologi ja työskenteli
Tsernobylin suojajäseninä.

–Elämäni oli pyhitetty elä-
män tutkimukselle ja varjelemis-
selle.

Mutta kaikki muuttui helmi-

kuussa 2022, kun Venäjän jou-
kot tunkeutuivat Ukrainaan.
Perheen kotitalo jäi venäläisten
valtaamalle alueelle.

Sarmat värväytyi armeijaan ja
joutui rintamalle.

–Kaikki lähtivät silloin vapaa-
ehtoisesti puolustamaan maa-
taan.

Tuttavuus suomalaisten kans-
sa alkoi jo sodan alussa.

–Saimme suomalaisilta gene-
raattorin ja paljon muuta.

Sarmatin taistelut alkoivat
Bahmutin alueelta, Venäjän eri-
koisjoukko Wagneria vastaan.
Raskaat taistelut kestivät kaikki-
aan seitsemän kuukautta.

–Alkuvuodesta 2023 meidät
siirrettiin Harkovan suunnalle.

*"Kuten sanotaan:
jos haluat rauhaa,
valmistaudu sotaan.
Reserviläiset ovat
kilpenne."*
Sarmat

Teknologian kehittyminen on
kaksiteräinen miekka. Se uh-
kaa, mutta myös mahdollistaa
aivan uudenlaisen sodankäyn-
nin.

–Droonit ovat silmämme tai-
vaalla.

Käytännössä joukkojen joh-
taja voi ottaa yhteyttä yksik-
köön, jossa aluetta valvotaan
ilmasta ja tehdä ratkaisunsa vi-
hollisen joukkojen liikkeiden
perusteella. Se on selvä etu.

Toisaalta "lintuja" eli droone-
ja on Sarmatin mukaan ilmassa
nykyään niin paljon, etteivät so-

tilaat voi tunnistaa omia ja vie-
raita: on siis ammuttava alas
kaikki yläpuolelta.

–Drooneilta ei voi suojautua.
Ainoa tapa on ampua ne alas
kertatulella.

Droonien keräämä tieduste-
lutieto on kuitenkin elintärkeää.
Ja keskeinen on myös Ukrainan
armeijan sovellus, johon rinta-
malinjan muutokset päivittyvät
eikä sitä seuraamalla ole vaaraa
esimerkiksi vihollisen puolelle
joutumisesta. Sitä voi seurata
tietokoneella tai matkapuheli-
mella.

Sarmatin mukaan teknologiaa
tulee kuitenkin käyttää viisaas-
ti. Hän vannoo taisteluissa läm-
pökamerateknologian nimeen
eikä koe taisteluiden hyötyvän
kalliimmasta pimeänäkötekni-
kasta.

–Hyökkäykset tapahtuvat
pääosin yöllä, joten droonien
lämpökamerat ovat tärkein va-
rusteemme. Maastoa ei lämpö-
kameroilla aina näe, mutta ihm-
miset ja kaluston varmasti.

Sarmatin mukaan pimeänä-
kölaitteet ovat kalliimpia ja li-
säksi riippuvaisia sääolosuh-
teista.

–Huomasin eron jo ensim-
mäisessä taistelussani. Wag-
nerilaiset (venäläiset sotilaat)
käyttivät yönäkökameroita,
mutta meillä oli vain lämpöka-
meroita. Se osoittautui meille
eduksi.

–Lämpökamera pystyy su-
mussakin erottamaan jopa pie-
nen peltomyyrän.

Droonien yleistyessä sotilaat
ryhtyivät kehittämään välineitä
niiltä suojautumiseen. Sarmat
kertoo olleensa kehittämäs-
sä esimerkiksi juoksuhautasa-

teenvarjoja, jotka hämäävät
lämpökameroita.

Vaikka roboteilla on kasvava
merkitys sodankäynnissä, se ei
vähennä taisteluiden merkitys-
tä. Komennukset ovat pitkiä eikä
Sarmatin mukaan lomaa juuri
tunnetta.

Monet Sarmatin joukoista ovat
kaatuneet ja Sarmat itse on haa-
voittunut useita kertoja.

–Tällä hetkellä pojat ovat vuo-
rokauden rintamalla ja jos he
ovat sen jälkeen hengissä, he
pääsevät välillä vuorokaudeksi
lepäämään kellarin taaemmaksi
rintamasta.

Tällä hetkellä ukrainalaiset so-
tilaat kertovat kaipaavansa rinta-
malle ennen kaikkea generaatto-
reita ja virta-asemia.

Suomessa reserviläisillä on
merkittävä rooli rauhan turvaa-
misessa, Sarmat painottaa. Myös
Ukrainassa olisi tarvittu vastaa-
vaa.

–Ukrainan armeijaa tuhottiin
jo ennen tätä sotaa. Meillä ei ollut
reserviläisiä, kalustoa hävitettiin
ja yksiköitä lopetettiin. Lähdim-
me sotaan osin metsästysaseilla.

Sarmatin mukaan varautumi-
sesta ja reserviläisistä on pidet-
tävä kiinni.

–Kuten sanotaan: jos haluat
rauhaa, valmistaudu sotaan. Re-
serviläiset ovat kilpenne.

*Juha Vimpari haastatteli Kes-
ki-Suomessa vierailutta Sarma-
tia tekoälykääntäjän välityksel-
lä. Pauliina Ylitalo on kirjoittanut
jutun haastattelunauhan pe-
rusteella. Keski-Suomen Maan-
puolustaja ei ole pystynyt var-
mistamaan tekoälykäännöksen
oikeellisuutta tai haastattelun
tietoja.*

KESKISUOMALAINEN MAANPUOLUSTAJA

Se kaikkein rakkain

Keski-Suomen puolustaminen on kapteeni Jan Niukkanen suurin päämäärä. Hän toimii Suomenselän maakuntakomppanian päällikkönä.

Teksti: Pauliina Ylitalo / Kuva: Henrik Stier

Kun **Jan Niukkasta** pyydettiin pari vuotta sitten johtamaan Suomenselän maakuntakomppaniaa, ei hänen tarvinnut miettiä asiaa.

– Kysyin epäuskoisesti, että saisinko oikeasti? Se oli ihan ”dream come true”.

Maakuntakomppanian päällikön tehtävä tuntui toteen käyvältä unelmalta. Kyse oli joukosta, jossa Niukkanen oli ollut mukana alusta saakka. Ja kasvanut sen mukana kaksi vuosikymmentä.

Keski-Suomen maakuntajoukot - Päijänteen ja Suomenselän maakuntakomppaniat - täyttävät tänä vuonna 20 vuotta.

Ne ovat osa paikallispataljoonaa ja Puolustusvoimien sodan ajan kokoonpanoa. Päijänteen ja Suomenselän komppanioihin kuuluu noin 600 sotilasta.

Niukkanen tuli mukaan reserviläistointimintaan mukaan alun perin urheiluammunnan kautta.

– Siellä törmäsin väriin ihmisiin ja lähdin mukaan sotilaspoliisikiltaan, Niukkanen nauraa.

– Osallistuin kotiseutuharjoitukseen Korpilahdella ja se oli menoa sitten. Ajauduin heti syviin vesiin ja maakuntajoukkojen kouluttamiseen.

Siitä on kuljettu pitkä matka.

– Kun aluksi lähdettiin kouluttamaan maakuntajoukkoa, ei ollut hirveän selvää kuvaa tehtävistä tai siitä, miten pitäisi kouluttaa.

Niukkanen mukaan ensimmäinen vuosikymmen haettiin suuntaa.

– Toisen vuosikymmenen olemme tehneet töitä tehtävä kirkkaana mielessä. Toimintamme on ammattimaistunut. Nykyisellään se palvelee tarkoitustaan erittäin hyvin.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vahvistanut Niukkanen näkemystä.

– Muistan, että kävimme Venäjän

hyökkäyksen alkaessa keskustelun, jossa totesimme, että oli inhottavaa olla oikeassa. Mutta se osoitti samalla, että olimme tehneet oikeita asioita. Nyt maailma on sellainen, että taidot ovat käyttökelpoisia.

”Ja mitä halutaan osata, se kehitetään.”

Sodankäynnin muuttuminen, muun muassa droonien arkipäiväistyminen sodankäynnissä, vaatii koulutuksen päivittämistä. Kyse on kuitenkin vain hienosäädöistä.

Niukkanen on kehittänyt aktiivisesti myös MPK:n koulutusta. Hän on kirjoittanut kohteensuojauksen kouluttajaoppaan sekä koonnut taktiset aseenkäsittelyn kirjat pistooleille ja kivääreille. Nyt tekeillä on opas pimeätoiminnasta.

Hän kuuluu myös MPK:n sotilaspoliisikoulutuksen valtakunnallinen kehittämisryhmään ja on mukana perustamassa pimeätoimintakeskusta Keski-Suomeen.

Niukkanen on esimerkki siitä, kuinka reserviläistoinnassa ja maakuntakomppaniassa voi oppia ja edetä.

– Haluan kannustaa siihen, että jos yhtään kiinnostaa itsensä kehittäminen, maakuntajoukko on siihen hyvä paikka. Itse aloitin kersanttina ja lähetin. Nyt olen kapteeni ja komppanian päällikkö. Maakuntakomppaniaan voivat hakea kaikki reserviläiset. Toiminta edellyttää yhteistyökykyä ja hyvää kuntoa.

Suurin osa on 30–40-vuotiaita reserviläisiä.

– Olen itse 51-vuotias ja jatkoajalla. Päällikkönä se vielä menee. Tiettyyn pisteeseen asti ikää pystyy kompensoimaan hyvällä kunnolla.

Niukkanen on siviiliammattiltaan arkitehti.

– Porukka on siviiliammateiltaan värikästä. Monilla on näkemystä maailmasta ja ammatillisesti hyvin vahva kokemus. Elämäkokemus auttaa siinä, ettei jännitetä turhaan.

Se on Niukkanen mukaan maakuntajoukkojen vahvuus.

Enemminkin voitaisiin uskaltaa, Niukkanen toivoo.

– Haluaisin edelleen nostaa Keski-Suomen vahvaa perinnettä. Mitä meillä ei ole, se tehdään itse. Ja mitä halutaan osata, se kehitetään.

– Haluaisin, että uskaltaisimme tehdä nykyistäkin enemmän.

Niukkanen mukaan se edellyttäisi heittäytymistä, hulluja ideoita ja sen suurista luopumista.

– Ei pitäisi ajatella, että oma idea on hölmö. Vaan sitä, että mitä jos se ei ole!

Niukkanen asuu perheineen Jyväskylän Muuratsalossa. Maanpuolustustyö haukkaa leijonanosan miehen vapaa-ajasta.

– Tämän kaiken on mahdollistanut perhe ja perheen tuki. Jos sitä ei olisi ollut, en olisi voinut tehdä tästä puoliakaan. Tuki on ollut aivan korvaamaton.

Ja toisaalta – juuri perheen takia Niukkanen maanpuolustustyötä pohjimmitaan tekee. Maakuntakomppanian sodan ajan tehtävä on Keski-Suomen alueen koskemattomuuden turvaaminen ja puolustaminen.

– En ole koskaan käynyt ulkomaanmissioilla, vaan aina halunnut keskittyä Keski-Suomen ja toisssijaisesti Suomen puolustamiseen. Minulle tärkeintä on se, että pidämme maakuntanastamme huolta.

– Keski-Suomen ihmiset ovat minulle jumalattoman rakkaita. Haluan tehdä työtä heidän vuokseen.

Kylätalo toimii myös valmiuskeskuksena

Korpilahden Ylä-Muuratjärvi saattaa olla maan parhaiten varautunut kylä.

Teksti: Pauliina Ylitalo / Kuva: Juha Hyvärinen

Laaja joukko koulutettuja ihmisiä ja valmiuskeskukseksi muuntuva kylätalo turvaavat Korpilahden pohjoisten kylien asukkaita. On oma soppatykki ja kärryllä vedettävä ulkovesa, suuren kylätalon lämmitys toimii puilla ja aggregaatit ovat valmiudessa sähkökatkojen varalta.

–Ennen meille naureskeltiin, mutta eipä naureskella enää, Ylä-Muuratjärvi-seuran puheenjohtaja **Helena Mieskolainen** toteaa.

Pitkäaikaisen harjoittelun ja kehittämishankkeiden myötä Ylä-Muuratjärvi saattaa olla Suomen parhaiten varautunut kylä.

Se on vaatinut – ja vaatii – poikkeuksellista näkemystä ja yhteishenkeä.

Suurin työ on tehty viiden vuoden aikana – joskaan ei ensisijaisesti poikkeusolojen vaan kylälaisten sujuvan arjen turvaamiseksi.

Esimerkiksi kun sähkön hinta lähti Ukrainan sodan seurauksena jyrkkään nousuun, kylätalon ja sen asuntojen lämmityskustannukset uhkasivat räjähtää. Tilaa on kaikkiaan noin 400 neliotä.

–Silloin päätimme, että siirrytään lämmittämään puulla. Talon piiput ja uunit kunnostettiin. Nyt talon lämmitys hoidetaan yhteistyöllä puulämmitysringissä.

Nyt talo lämpiää kymmenen tulisijan voimin. Sähkölaskut saatiin kuriin ja samalla kylätalon lämmitys onnistuu kaikenlaisissa olosuhteissa. Jos muualta katkeavat sähköt, voi turvaan tulla kylätalolle.

–Lähellä on esimerkiksi sähkölämmitteinen rivitalo, jossa asuu paljon ikäihmisiä.

Jukka Parkkinen esittelee kyläradiota. Valkoisessa laatikossa on akku, joka toimii virtalähteenä sähkökatkoksen aikana. Normaalitytanteessa radiota käytetään verkkovirralla. Yhteydet testataan kerran kuukaudessa.

Sähkökatko on haja-asutusalueella tavallinen poikkeustilanne.

–Sähköt menevät tietysti aina silloin, kun meillä on pizzailta ja kylätalolla paistetaan toistastaa pizzaa. Aggregaattien hankkimisen jälkeen paistaminen ei enää jää kesken.

Nykyisellään kylätalolla on aggregaatteja ja niihin polttoainetta. Koneet on kuitenkin otettava esille ja kytkettävä erikseen käyttöön. Tulevaisuudessa tämä aiotaan automatisoida.

–Olemme asentamassa kylätalolle myös maatilakytkimen. Se käynnistäisi aggregaatit heti, jos sähköt katkeavat.

Se turvaisi myös kylätalon

neljä pakastinta.

Sähkökatkojen lisäksi voi tulla muitakin kriisejä: viestiyhteyksien katkeaminen, ympäristöönnettomuus tai jopa aseellinen yhteenotto.

Tarpeen vaatiessa kylätalolle voidaan evakuoita 30-100 ihmistä. Tilannetta on myös harjoiteltu sekä kylätalolla että Hangasjärven eräkämpällä, jonne mahtuu majoittumaan ainakin parikymmentä. Harjoitus osoitti, että lapsilla ja vanhuksilla ei ollut mukanaan riittävästi vaatteita.

–Ja että aamupuuroaineita tulisi aina olla valmiina suurelle joukolle.

Tositilanne vaatii tilojen lisäksi tekijöitä. Jos käsky kävisi, kylällä saataisiin nopeasti koottua 20-30 koulutetun aktiivin joukko erilaisiin valmiustehtäviin, Mieskolainen kertoo.

Kaikkiaan apuun saataisiin jopa noin 50 käsiparia. Luku perustuu vankkaan kokemukseen.

–Olemme harjoitelleet yhteistyötä esimerkiksi rallien aikaan. Ja testanneet samalla poikkeusolojen viestintää VHF-puhelimilla. Ne kantavat hyvin 15 kilometrin päähän.

Radioita saataisiin käyttöön metsästäjiltä.

–Metsästäjät ovat kylillä varautumisessa tärkeä yhteistyötahto, Mieskolainen neuvoo.

Hangasjärven kämpän lähellä on lähde, josta kylille saadaan vettä, vaikka vedenjakelu katkeaisi.

Ylä-Muuratjärven toiminnan selkärangana on säännöllinen harjoittelu.

– Esimerkiksi kyläradion toimintaa harjoitellaan joka kuun kolmantena sunnuntaina.

Kylällä on säännöllisesti tree-nava Vapepa-ryhmä, naapuripapua järjestävä ryhmä ja sydäniskuriyhmä. Kylällä on myös oma defibrillaattori.

Toimintaan on saatu rahoitusta erilaisten hankkeiden kautta. Kylätalosta valmiuskeskus-hanke sai Jyväskylän jakamaa Leader-rahaa. Kylätalon katon uusimiseen ja uunien korjaamiseen kylällä haettiin ja saatiin rahaa

seurantalojen korjausavustuksesta Suomen Kotiseutuliitolta.

Kylä on ollut mukana myös Suomen Kylät ry:n Kylävarahankkeissa.

Arkioloissa kylätalolla koontuu esimerkiksi lasten kerho ja muita harrastusryhmiä.

Kyläyhdistyksessä on koulutettu myös järjestysmiehiä. Koulutuksen kävi 12 henkilöä.

– Se tukee myös varautumista, Mieskolainen sanoo.

Ylä-Muuratjärvellä on noin 300 asukasta. Pohjoisen Korpi-lahden kylillä asukkaita on noin tuhat.

Mieskolainen kannustaa kylä toimimaan nyt kiireellä.

– Varautuminen on vuosien projekti. Niillä, jotka eivät ole vielä tähän ryhtyneet, on jo kiire, Mieskolainen painottaa.

Kylävara vakiintuu kansalliseksi suositukseksi

Suomen Kylät ry:n Kylävarahanke edistää kylien varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin tai poikkeusoloihin. Paikallisilla yhteisöillä on merkittävä rooli kokonaisturvallisuudessa, painottaa Kylävara-hankkeen projektipäällikkö **Ritva Pihlaja**.

– Kotitalouksien varautumisesta on puhuttu ansiokkaasti ja viranomaiset hoitavat työnsä. Mutta kun ajatellaan Suomea Euroopan maaseutumaisimpina maana, tarvitaan paikallista yhteisöä varautumisen vahvistamiseksi.

Pihlajan mukaan yhteisöllisyys voi turvata ihmisiä esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden aiheuttamissa häiriötilanteissa.

Kylätalo voi Ylä-Muuratjärven tavoin toimia evakuointitilana tai vaikka paikkana, jossa voi päivittää tilannekuvaa tai järjestää vedenjakelua. Keskeisintä on, että kylillä tunnetaan ihmiset ja osataan auttaa tarpeiden mukaan.

– Vaikka olisimme kuinka hyvin varautuneita, tarvitsemme pärjäämiseen apua. Yhteisöllinen varautuminen tukee kotitalouksien varautumista, Pihlaja painottaa.

Hän korostaa myös henkisen selviytymisen merkitystä.

– Epävarmuuden ajasta on

tullut uusi normaali. On tärkeää, että pystymme vahvistamaan omaa toimijuuttamme. Virallinen apu voi olla kylillä hyvinkin kaukana eikä välttämättä ehdi sinne, missä väkeä on vähemmän. Yhteisön varautuminen vahvistaa merkittävästi ihmisten turvallisuudentunnetta.

Pihlajan mukaan paikallisen yhteisön yhteisöllisyys ja keskinäinen luottamus ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin konkreettinen varautuminen.

”Yhdessä tekeminen ja osaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä asioita.”

Ritva Pihlaja

– Yhdessä tekeminen ja osaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä asioita.

Kylävara-hanke päättyy tänä syksynä, mutta toimintamalli on jäämässä pysyväksi.

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen, että kylävaratoimintamalli vakiinnutetaan valtiolliseksi suositukseksi.

– Valtio lähtee sitä rahoittamaan. Suomessa on 4 300 toiminnallista kylää, joten työtä kyllä riittää, Pihlaja sanoo.

Petäjaveden ruokaisin ja palvelevin ruokakauppa

Asematie 8
41900 Petäjävesi

KOTIMAINEN TJ-KATSASTUS.fi

Henkilö- ja pakettiautojen määräaikaikatsastukset + mittaukset

Laukaa / Jyväskylä • Hallaperäntie 8, Leppävesi • **050 433 4245**

Muurame • Muuramekeskus Setäläntie 3C • **050 523 0339**

* tehokas autopesu 24h! Myös pakut / korkeat autot

Vaajakoski • Haapaniementie 1 • **050 544 1099**

Jämsä • Pietiläntie 8 • **050 345 8690**

Varaa aika netissä: www.tj-katsastus.fi

O.K. AUTO OY

www.okauto.fi • www.toyota.fi
• www.vaihtoautot.net

Huolettaako huoltovarmuus?

Toimivalla tulisijalla turvaat kotitaloutesi sähkökatkojen ja muiden poikkeustilojen varalta.

Nyt on oikea aika varautua tulevan talven pakkasiin!

Ahjokatu 20
puh. 040 560 1386

TAKKAKESKUS
JYVÄSKYLÄN
Vuodesta 1994

Ukrainan sota ja Venäjän uhka

Matti Anttila

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on jatkunut neljä ja puoli vuotta. Ukraina uskoo pystyvänsä jatkamaan puolustustaistelua eikä maanpuolustustahto ole romahtanut. Venäjä ei aio joustaa tavoitteistaan, vaan uskoo voittavansa Ukrainan kulutussodankäynnillä. Sota siis jatkuu toistaiseksi.

Sodankäynnin luonne on muuttunut vuodesta 2022. Venäjä on joutunut muuttamaan taktiikkaansa, pääosa hyökkäyksistä toteutetaan nykyään jalkaväen voimin droonien, elektronisen sodankäynnin sekä liitopommien tukemana. Droonit ovat nyt samanlainen tekijä kuin konekivääri ja voimakas tykistö I Maailmansodassa; nopeat taisteluliikkeet suurilla joukoilla eivät ole mahdollisia. Taistelua ei kuitenkaan käydä juoksuhaudoista muodostuvilla puolustuslinjoilla, vaan taistelu tapahtuu pienten joukkojen toimesta kilometrien syvyydellä vyöhykkeellä, joka ei varsinaisesti ole kummankaan osapuolen hallussa, ja joka on kattavasti valvottu drooneilla.

Ei päästetä laaja-alaista vaikuttamista ihon alle, koska tässä taistelussa ei ole kysymys voittamisesta tai häviämisestä, vaan siitä että ei anna ikinä periksi.

Vuonna 2025 Ukraina valmisti 4 miljoonaa droonia, vuodelle 2026 asetettu tavoite on 7 miljoonaa. Pääosa Venäjän tappioista aiheutetaan drooneilla, Ukraina on asettanut tavoitteeksi tappaa tai haavoittaa 50 000 venäläistä kuukaudessa, ja luonut tähän joukoilleen erilaisia kannustimia. Kuulostaa karulta, mutta ymmärrän hyvin tämän strategian. Toinen strategisen tason toimintalinja on kaukovaikuttaminen Venäjän kriittisen infrastruktuurin kohteisiin, erityisesti öljyteollisuuteen ja varjolaivastoon. Sodan vaikutukset näkyvät entistä voimakkaammin venäläisten arjessa.

Kuvaavaa on tarkastella Venäjän hyökkäyksen liikenopeutta. Venäjä on onnistunut valtaamaan vuodesta 2022 alkaen noin 12 % Ukrainan pinta-alasta. Vuosina 2024-2025 vallattiin tästä vain 1,5 %. Vuonna 2026 nopeus on hidastunut entisestään. Voi sanoa, että hyökkäys polkee paikallaan. Venäjä maksaa kovaa hintaa miestappioina olemattomasta menestyksestä; se menettää joka kuukausi noin 30 000 sotilasta. Venäjän tappiot tähän mennessä ovat noin 1,2 miljoonaa, joista 250 000 – 350 000 kaatuneina. Meidän länsimaisten ihmisten on vaikea ymmärtää, että Venäjän valtiolle sen kansalaisen henki ei merkitse mitään poliittisen päämäärän saavuttamiseksi. Venäjä kykenee edelleen 2000-luvulla sietämään massiivisia tappioita, aivan kuten Neuvostoliitto II Maailmansodassa. Tuleeko kansan sietokyky jossain vaiheessa vastaan, jää nähtäväksi.

Venäjä on siirtynyt kokonaisvaltaiseen sotatalouteen. Lännessä Venäjän talouden on povattu romahtavan, mutta näin ei ole käynyt. Venäjä priorisoi sodan taloudellisen kehityksen ja kansalaistensa elinmahdollisuuksien edelle. Venäjältä kuitenkin puuttuvat kilpailukykyiset korkean teknologian yritykset ja suuri osa valtion tuloista tulee energian viennistä. Venäjän tulevaisuus ei siis näytä pitkällä aikavälillä ruusuiselta. Todennäköisesti Venäjä jatkaa panostamista ydinaseensa ylläpitoon, koska se on oikeastaan ainoa tekijä, joka antaa Venäjälle kansainvälistä painoarvoa ja tekee siitä ”suurvallan”.

Viime aikoina on uutisoitu uusien joukkojen perustamisesta Suomen lähialueelle. Sodan jälkeen luoteinen suunta onkin varmasti yksi painopistesuunta. Tosiasia on kuitenkin se, että Ukrainan sota nielee toistaiseksi kaikki sotilaalliset resurssit, uudet joukot ovat olemassa lähinnä paperilla, ja lähialueemme varuskunnissa keskitytään kouluttamaan täydennyshenkilöstöä lähetettäväksi Ukrainan rintamalle. Sotilaallisen suorituskykynsä puutteita Venäjä pyrkii korvaamaan kiihdyttämällä laaja-alaista vaikuttamista länttä vastaan, tavoitteenaan lopettaa lännen tuki Ukrainalle.

Meillä ei ole syytä pelkoon. Ei päästetä laaja-alaista vaikuttamista ihon alle, koska tässä taistelussa ei ole kysymys voittamisesta tai häviämisestä, vaan siitä että ei anna ikinä periksi. Venäjä ei kykene haastamaan Natoa sotilaallisesti, ja toivottavasti myös itsekin tämän ymmärtää. Pidetään siis yhdessä huolta puolustuksestamme.

Kirjoittaja on everstiluutnantti ja Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö.

Kyläradio turvaa yhteydet, kun puhelimet vaikenivat

Markus Kauppinen

Kyläradio on omatoimiseen varautumiseen tarkoitettu malli, joka herää henkiin silloin, kun normaali arki ja perinteiset viestintävälineet häiriintyvät. **Jukka Pappinen** Viitasaaren Radiokerho ry:stä kuvaa järjestelmän perusidean olevan erittäin selkeä.

– Perusajatus on yksinkertainen: kun matkapuhelinverkot tai sähköt syystä tai toisesta kaatuvat ja kännykät mykistyvät, turvataan viestintä omatoimisesti jo olemassa olevia laitteita hyödyntäen, Pappinen kertoo.

Käytännössä kyläradiotoiminta keskittyy usein kylätalolle, jonne asennetaan käsiradiota tehokkaampi kiinteä radio antennineen. Kyläläiset voivat pitää yhteyttä kylätaloon omilla metsästysradioillaan. Tehokkaammalta tukiasemalta yhteys saadaan naapurikylään ja keskustassa oleviin viranomaisiin, jos heillä on sopivia laitteita käytössään.

Pappinen kertoo, että myös sotilasradiot LV217 uudempine versioineen sekä nykyinen LV241 ovat kyläradiokäytössä yhteensopivia, kunhan salaukset ovat pois päältä.

Kyläradio on osa kylän kokonais-
turvallisuuksi ja kyläyhteisöjen
varautumista poikkeusoloihin.
Viestintäyhteydet tukevat kaikkea
muuta toimintaa.

– Kyläradiota ei kannata rakentaa irrallisena projektina. Se täytyy integroida osaksi laajempaa suunnittelua, jossa mietitään, miten kylällä varaudutaan erilaisiin häiriötilanteisiin ja miten niissä reagoidaan, Pappinen muistuttaa.

Teknisesti tukiaseman perustaminen vaatii ulkoantennin, kaapeloinnin, maadoituksen, itse radiolaitteen ja virtalähteen. Jotta järjestelmä toimisi myös sähkökatkon aikana, verkkosähkön rinnalle tarvitaan akku. Investointina kyläradio on varsin maltillinen.

– Ratkaisun voi toteuttaa mahdollisimman edullisesti jättämällä kiinteät varavirtajärjestelmät pois, silloin puhutaan laitteiden

osalta noin 600 euron kertainvestoinnista. Kun asennuksen haluaa tehdä kunnolla viimeisen päälle, hinta liikkuu tuhannen euron molemmin puolin riippuen laitteiden päivän hinnoista ja kaapeloinnin tarpeesta, Pappinen arvioi.

Viitasaaren Radiokerho on konsultoinut ja toteuttanut kylätalojen radioasemien asennuksia Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa.

– Jos kyläradiotoiminnan käynnistäminen kiinnostaa, kannattaa ottaa yhteyttä alueen radioamatööreihin. Viitasaaren lisäksi Keski-Suomessa aktiivista kerhotoimintaa on Äänekoskella, Jyväskylässä ja Jämsässä.

Kynnyksenä ei nykyään ole myöskään byrokratia. Kiinteiden tukiasemien lupavaatimukset kyläradiokäytössä tarvittavilta taajuuksilta poistettiin muutama vuosi sitten. Myös järjestelmässä hyödynnettävät metsästysradiot ovat olleet lupavapaita jo aiemmin.

Vaikka järjestelmää ei ole vielä tarvinnut käyttää laajassa mittakaavassa tai yhteyksissä viranomaisiin, todellisissa poikkeustilanteissa sitä on Pappisen tietojen mukaan hyödynnetty ainakin Pohjanmaalla.

– Paikallisia, omatoimisia kyläradion aktivointeja on tehty, ja ne ovat yleensä liittyneet juuri myrskytuhoihin ja niiden aiheuttamiin pitkiin sähkökatkoihin, Pappinen vahvistaa.

Tällä hetkellä kyläradiomallin suurimpana kehityskohteena Pappinen näkee sen, kuinka kylien omatoiminen viestintä saadaan häiriötilanteissa yhdistettyä luotettavasti viranomaisiin. Kriisitilanteissa viranomaisilla riittää kiirettä omassakin viestiliikenteessään.

– Kun kylillä lähdetään omatoimisesti kehittämään tätä toimintaa, kannattaa ehdottomasti olla yhteydessä myös kuntaan ja viranomaisiin. On tärkeää käydä keskustelua siitä, miten viestintäyhteys saataisiin luotettavasti järjestettyä myös siihen suuntaan.

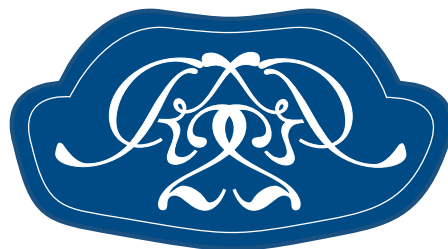

erica

Kaikki julkisten tilojen kalusteet ja
tarvikkeet samasta paikasta

ericakaluste.fi

Timo Litmanen 050 543 1820 / Mika Wahlgren 050 320 4147

KAKKONEN-YHTIÖT

SOME OF THE BEST SMILES ARE MADE, NOT BORN

LAATUA JA NOPEUTTA TYTYVÄISYYSTAKUULLA

Jyväskylän Hammashuolto Oy

**KOKOPROTEESIT
POHJAUKSET
KORJAUKSET
Myös osamaksulla**

Antti Koskela
Erikoishammasteknikko CDT
0400 653 219
ajanvaraus 040 658 7570
antti@koskela.fi
www.koskela.fi
Katutasossa esteetön kulku
Asemakadun puolelta.
Asemakatu 9C.

**Maksuton
hammas-
proteesien
kunto-
tarkistus**

Kauppakatu 31, Jyväskylä

Heinäkuun alku tuli, meni ja samalla tietojärjestelmäkin siirtyi THJ2 vaiheeseen

Aarne Markko

Kuten monta kertaa muuallakin, MPK:n uusi tietojärjestelmä on tuonut tullessaan sekä onnistuneita ja vähemmän onnistuneita ominaisuuksia. Käytön aloitus yskii, ja henkilöstömme pyrkii parhaalla mahdollisella tavalla ratkomaan kentällä esiin tulleita haasteita. Harmittavasti käytettävät henkilöstöresurssit täällä kentän suorittajaportaassa ovat vain turhan vähäiset ja vapaaehtoiset kurssinjohtajammekin ovat löytäneet järjestelmän puutteita.

Olemme raportoineet kaikki havainnot eteenpäin ja saamme virheet toimittajan työlialle ratkaistavaksi. Hyvänä tässä uudistuksessa voimme pitää joka tapauksessa helpompaa kurssille kirjautumista Suomi.fi-menetelmällä, joka myös lisää samalla käyttäjätietojen tietoturva.

Ukrainan opit, Puolustusvoimat ja MPK-kurssien sisältö - eli tuo viime viikkoina välillä kovastikin otsikoihin nostettu värikäskin keskustelu, kuinka ja mitä pitäisi rynnätä juuri nyt ja heti ottamaan koulutukseen mukaan. Jollei taivas ole mustanaan dronejamme, kirjoitellaan lehdistössä heti puolustusvoimien olevan ajastaan jäljessä.

Samaan ansaan sitten helposti lankeavat monet myös alalla toimivat "asiantuntijat" omine kommentteineen. Se mikä toimii nyt muualla ei välttämättä toimi niin hyvin täällä ja onkin syytä tarkastella asioita ja ilman turhaa tunteilua keskittyen todellisiin faktoihin ennen päätöksiä. Jos homma menee kerralla maaliin – jollei – niin on oltava rohkeutta peruuttaa virheellinen päätös ja toimia uuden tiedon pohjalta.

Osaamisten tulee jalkautua oikeina ja yhtenäisinä koko reserville.

Puolustusvoimien tehtävänä on kouluttaa jokaiselle taistelijalle sotilaan perustaidot ja harjoituttaa ne parhaalla mahdollisella tavalla. Asepalveluksen edetessä keskeisiksi tunnistetut asiat tuodaan mukaan osaksi koulutusta, joilla on todettu olevan oikeasti merkitystä meidän olosuhteissamme ja vaikuttavat toimintaamme.

Taistelutavat ja sodankäynti kokonaisuudessaan on muuttunut todella nopeasti neljän viimeisemmän vuoden aikana ja uusia ominaisuuksia tulee koko ajan lisää. Sääntämällä päättömästi nyt tähän hetkeen emme varaudu tulevaan mahdolliseen kriisiin – vaan siihen mikä oli eilen.

Puolustusvoimien kanssa haemme MPK:n kursseille parhaat ja perustellut käytänteet ja opit, joilla valmistamme reservin osaamisen vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Meillä Tikkakoskella on kurssitettu jo runsaasti pimeätoiminnan kouluttajia eri koulutuspaikoille. Samoin Luonetjärvellä on koulutettu miehittämättömän ilmailun lennättäjiä ja -kouluttajia. Näitä oppeja tuodaan mukaan sopivina osina eri kursseille, jotta kursseilla opitaan toimimaan oikein joko kohteena tai aktiivisena osapuolena hyödyntämässä tekniikoita ja menetelmiä omassa toiminnassa.

Osaamisten tulee jalkautua oikeina ja yhtenäisinä koko reserville. MPK toteuttaa kursseillaan tätä työtä hyväksytyjen kurssiohjelmien avulla ja kurssiohjelmien päivitys on jatkuva prosessi. Tuosta prosessista vastaavat nimetyt työryhmät ja tätä toimintaa johtaa ja valvoo puolustusvoimat. Puolustusvoimat hyväksyvät myös kurssisisällön, jota emme voi ryhtyä muuttamaan "minusta tuntuu" -menetelmin. Jos peruste tai jokin asian osaksi muuttuu, viedään asiaa työryhmille arviointiin ja esittelyn jälkeen PV:n vastuuorganisaatiolle päätettäväksi.

Uusien pimeätoiminnan kurssien osalta toimintaa hoitaa jatkossa MPK:n Hämeen maanpuolustuspiirin Tikkakosken pimeätoiminnan osaamiskeskus yhteistyössä Puolustusvoimien pimeätoiminnan oppimiskeskuksen kanssa. Samoilla periaatteilla toimii miehittämättömän ilmailun osalla Ilmapuolustuspiirin Luonetjärven koulutuspaikan yhteydessä aloittava MPK:n miehittämättömän ilmailun osaamiskeskus tuoden lentotoiminnan tietoja ja taitoja reservin käyttöön.

Kirjoittaja on MPK:n valmiuspäällikkö Keski-Suomessa.

Kuva: Panu Moilanen

Kuva: Ahti Piikki

Turvallisuutta yhdessä.

ILMAPUOLUSTUSPIIRI Luonetjärven koulutuspaikka mpk.fi/ilmapuolustuspiiri

Koulutuspäällikkö Ahti Piikki +358 50 350 3850, ahti.piikki@mpk.fi

2.-4.10.	Sotilaan jatkokurssi naisille	Vanha Esikuntakomppania
9.-11.10.	Tarkka-ammunta peruskurssi 1 T-AMM PK1	Vanha Esikuntakomppania
16.-18.10.	Kunnossa inttiin - 16 v. täyttäneille	Vanha Esikuntakomppania

HÄMEEN MAANPUOLUSTUSPIIRI Tikkakosken koulutuspaikka mpk.fi/häme

Valmiuspäällikkö Aarne Markko +358 40 751 5233, aarne.markko@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Pekka Nieminen +358 50 544 0503, pekka.nieminen@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Aki Huttunen +355 50 556 9182, aki.huttunen@mpk.fi

2.-4.10.	Pioneerikurssi maakuntajoukoille	Vanha Esikuntakomppania
9.-11.10.	Arjen turvallisuuskurssi	Vanha Esikuntakomppania
10.10.	MPK kiv.ammunta (Komendantin Cup 3/2026)	Itärannan kiväärirata
16.-18.10.	Pimeätoiminnan perusk. 1 - Pimeätoim. valmistautum.	Vanha Esikuntakomppania
16.-18.10.	Sähkövoimajärjestelmät 1 (SVJK1)	Vanha Esikuntakomppania
23.-25.10.	Voimankäyttökurssi 1 paikallisjoukoille	Vanha Esikuntakomppania
24.10.	Psyykkisen toimintakyvyn perusteet	Kokouskeskus Falco
30.10.-1.11.	Reserviläisjoht. 2. Ryhmädynamiikka ja johtajan etiikka	Vanha Esikuntakomppania
7.-8.11.	MPK kouluttajakurssi K1	Vanha Esikuntakomppania
14.11.	Psyykkinen toimintakyky poikkeustilanteissa	Kokouskeskus Falco
13.12.	JyväMarssi talvimarssi 25 km	Ladun Maja

Katso paikalliset kurssit www.mpk.fi - koulutuskalenteri - valitse tapahtumapaikka kohdasta Tikkakoski tai Luonetjärvi – Hae. Voit hakea koulutuksia myös aihealueiden mukaisesti, jolloin näet koko valtakunnallisen tarjonnan. Pääset ilmoittautumaan kursseille, kun luot itsellesi käyttäjätunnuksen OmaMPK:ssa www.mpk.fi

MPK:N VALTAKUNNALLISET VERKKOKURSSIT
koulutuskalenteri.mpk.fi

www.mpk.fi

Keurusseudun veteraaniyhdistysten arkistot järjestettiin

1 500 henkilötyötunnin myötä aineistot ovat nyt kotiseutuarkistossa.

Teksti: Martti Makkonen / Kuva: Eero Lahti

Keuruulla saatiin elokuussa päätökseen Keurusseudulla toimineiden veteraaniyhdistysten arkistojen järjestely.

Keuruun sotaveteraanit ry:n lopetettua toimintansa vuonna 2024, päätettiin että yhdistyksen arkistot tullaan kokoamaan ja luovuttamaan Keuruun kotiseutuarkistoon. Samassa yhteydessä päätettiin että jo aikaisemmin lakkautettujen Sotainvalidien Veljesliiton Keuruun osaston, Haapamäen sotaveteraanien sekä Pihlajaveden sotaveteraanien arkistot tullaan kokoamaan ja luovuttamaan kotiseutuarkistoon.

Edellä mainittuun tehtävään jätettiin Keuruun sotaveteraanien varoista määräraha arkistointityötä varten. Sitten Keuruun kaupunki osoitti varat arkistointimateriaalin, kuten kansiot ja paperit, hankintaan. Näin sotaveteraanien voitiin käyttää veteraanien leskien tarpeisiin. Keuruun Rintamaveteraanien arkistot käsiteltiin yhdistyksen jo kahden viimeisen toimintavuoden aikana vuosina 2016-2018.

Arkistointityöhön koottiin vapaaehtoisista henkilöistä työryhmä, joka aloitti toimintansa kirjoittajan johdolla keväällä 2024. Työtä varten työryhmä kokoontui yhteensä 92 kertaa Keuruun kirjastolla. Luovutus tilaisuus oli numero 93. Työhön käytettiin noin 1 500 henkilötyötuntia.

Keuruun seudulla lakkautettujen veteraaniyhdistysten arkistokansioita on kotiseutuarkistossa yhteensä 66 kappaletta. Keuruun rintamaveteraanien osalta 24, Keuruun sotainvalidien 14, Keu-

ruun sotaveteraanien 14, Haapamäen sotainvalidien seitsemän, Pihlajaveden sotainvalidien kolme ja Pihlajaveden sotaveteraanien neljä kappaletta.

Vuonna 2016 julkaistiin Keuruun rintamaveteraanien historiikki *Keuruun Rintamaveteraanien viestiä 50 vuotta*. Sen toimitti Lea Lerkkanen.

Käytössä työryhmällä oli niin sanottu perinteinen arkistokaa-va, jossa asiakirjoja ei ainoastaan järjestetty sisällön mukaan, vaan ne jaettiin useaan luokkaan, kuten rekistereihin, päiväkirjoihin, luetteloihin, pöytäkirjoihin, tili-asiakirjoihin ja kirjeenvaihtoon. Ennen tietokoneaikaa yhdistysten toimintaa kirjoitettiin muistiin joko käsin, ensin kirjoihin, sitten paperille, lopulla myös tietoteknisesti.

Työ aloitettiin kartoittamalla, mitä arkistomateriaalia yhdistyksiltä on jäänyt toiminnan päättymisen jälkeen ja missä materiaalit olivat. Pääosa aineistosta oli taltioitu Keuruun kirjaston alakerran veteraaniyhdistysten kaappeihin. Kuitenkin osa aineistoista oli myös muualla. Valitettavasti osa arkistoihin kuuluneista kansioista, asiakirjoista, valokuvista ja muusta oli joutunut kadoksiin. Kenties yhdistysten toimihenkilöt olivat säilyttäneet aineistoa kotonaan ja sen myötä niitä ei saatu työryhmän käyttöön. Kyse ei tältä osin ole mittavasta osasta.

Kapteeni evp **Raimo Varpulan** asiantuntemuksella saatiin kartoitettua aineisto ja missä tilassa se oli. Ensin aineistosta poistettiin sellaisen, jota ei arkistoida.

Tällaisia ovat esimerkiksi esitteet, luonnokset ja kopiot. Asiakirjoista poistettiin paperiliittimet, niton ja teipin palat. Vähitellen puurtaminen tuotti tulosta ja alkoi pöytäkirjojen, muistioiden, matkakertomusten, jäsenluetteloiden ja valokuvien saattaminen luovutuskuntoon.

Päätettiin että ensin työstetään Sotainvalidien veljesliiton Keurusseudun yhdistysten arkistot. Nämä saatiin luovutettua vuoden 2025 keväällä. Kesätauon jälkeen työ kohdistui Keuruun ja Pihlajaveden sotaveteraaniyhdistysten aineistoon.

Työskentely Keuruun kirjaston oli hiljaista puurtamista, pohdintaa ja päätöksiä siitä miten kukin tiedonpala sijoitetaan arkistokaa- van mukaiselle paikalle.

Kotiseutuarkiston arkistot ovat lähtökohtaisesti tutkijoiden vapaassa käytössä, mutta arkaluontoiseen aineistoon voi liittyä käytörajoituksia. Arkistot eivät kerro vain yhdistyksistä vaan myös paikallisesta elämästä ja ihmisten arjesta. Aikakausten muuttuessa arkistoista löytyy se, mitä todella on

tapahtunut. Vaikeiden aikojen jälkeen yhdistyselämä oli ihmisten arjessa hirveän vahvasti läsnä. Tarvoittiin toisia, vertaisia.

”Työmme on valmis”. Haluan osoittaa kiitokseni kaikille työssä mukana olijoille. Erityisen kiitoksen osoitan kapteeni evp Raimo Varpulalle, joka ohjasi työtä ja teki merkittävän panoksen myös kokoontumisten välillä ja omassa työammissaan.

Tämä aika on samalla veteraaninajan loppua. Kesän kynnyksellä saatettiin viimeinen keuruulainen sotiemme veteraani **Ritva Kataja** haudan lepoon. Oli tullut viimeisen iltahuudon aika. Hän oli 13-vuotiaana tyttönä ajanut hevostähtäilyä leipää kotileipomoista Kannaksella joukkojen huoltoon. Vartijat ovat poissa.

Veteraanijasta on siirrytty perinneajkaan. Tammenlehvän perinneliiton Keuruun toimikunta on ottanut tehtäväkseen keuruulaisen veteraaniperinteen hoitaakseen. Tämä arkistointityö oli mitä suuremmassa määrin perinteen tärkeä osa.

Arkistot on valmiina luovutusta varten. Eero Lahti, Martti Makkonen, Hanne Rokkonen, Raimo Varpula ja Matti Lappi.

Osaaminen ei riitä, jos toimintakyky pettää

Suhina 26 vei osallistujat tilanteisiin, joissa pelkkä osaaminen ei enää riittänyt.

Teksti & kuva: Panu Moilanen

MPK:n Suhina 26 -harjoitus osoitti, miten väsymys, epävarmuus ja vastustajan toiminta vaikuttavat taistelijan, ryhmän ja johtajien suorituskykyyn. Ratkaisevaksi tekijäksi nousi taistelijan kokonaisvaltainen toimintakyky.

Harjoituksen lähtökohta oli vaativa: perusasiat osataan usein hyvin, kun olosuhteet ovat normaalit. Todellinen testi alkaa kuitenkin vasta silloin, kun yöunet jäävät vähiin, kiire kasvaa, varusteet kastuvat ja ympärillä tapahtuu asioita, joita ei pysty hallitsemaan. Tällöin erityistä merkitystä ennen kaikkea toimintakyvyn ylläpidolla: juomisella, syömisellä, sukkienvaihtamisella, varusteiden huoltamisella sekä oman ja kaverin jaksamisen seuraamisella.

Harjoituksessa kokonaisvaltainen toimintakyky oli läpileikkava teema. Osallistujien annettiin väsyä sopivasti, koska juuri kuormituksen alla nähdään, mihin yksittäinen taistelija ja ryhmä todella pystyvät. Lisäpainetta toi aktiivinen vastaosasto, joka tiedus-

teli, häiritsi ja pakotti osallistujat arvioimaan, miten toimintakyvyn taso vaikutti havaintoihin, päätöksiin ja suoriutumiseen.

Kokonaisvaltainen toimintakyky koostuu neljästä osa-alueesta: fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja eettisestä toimintakyvystä. Ne vahvistavat ja tarvittaessa myös kompensoivat toisiaan.

Huippukuntoinen sotilas ei kykene taistelemaan, jos psyyke murtuu tai luottamus omaan ryhmään katoaa. Vastaavasti luja henkinen ja sosiaalinen tuki voivat auttaa ryhmää jatkamaan toimintaa silloinkin, kun ollaan fyysisen jaksamisen ääri rajoilla.

Joukon kokonaisvaltainen toimintakyky lähtee yksilöstä, mutta rakentuu yhteistoiminnasta ja jaetusta vastuusta. Harjoituksessa opeteltiin huolehtimaan sekä itsestä että muista niin, ettei taistelukyky murene juuri silloin, kun sitä eniten tarvitaan. Käytännössä kaverista huolehtiminen tarkoittaa syömisestä, juomisesta ja nukkumisesta muistuttamista, mutta myös kuulumisten kysymistä, rohkaisua ja tukea vaikeina hetkinä.

Riina Mäentaustan haastateltavana Eemeli Laukkanen ja Viktor Nissinen.

Puolustusvoimissa on alettu kiinnittää aiempaa enemmän huomiota nimenomaan psyykkiseen, sosiaaliseen ja eettiseen toimintakykyyn. Joukkoihin koulutetaan tukitaistelijoita, jotka saavat valmennusta vertaistuen antamiseen, ryhmän henkisen tilan seuraamiseen ja kriisitilanteiden ensipurkuun. Taustalla on ajatus, että nopein ja vaikuttavin tuki äkillisessä psyykkisessä tai sosiaalisessa kuormituksessa tu-

lee taistelutoverilta.

Kokonaisvaltainen toimintakyky ja tukitaistelijatoiminta kiinnostavat myös laajemmin. Harjoituksessa oli mukana Yleisradio, joka haastatteli harjoituksen johtajaa **Betty Lampista** sekä harjoitukseen osallistuneita **Eemeli Laukkasta** ja **Viktor Nissistä**.

Toimittaja **Riina Mäentaustan** juttu harjoituksesta on luettavissa Ylen verkkosivulla. Jutussa on myös videota harjoituksesta.

Varusmiehet keräsivät rahaa veteraaneille

Juha Hyvärinen

Ilmasotakoulun varusmiehet jalkautuivat syyskuun alussa Jyväskylän keskustaan ja kauppakeskuksiin suorittamaan perinteistä veteraanikeräystä. Ennen tositoimiin lähtöä keräyspäällikkö **Marko Kilpeläinen** evästi varusmiehiä Veteraanitalon pihalla.

–Varusmieskeräyksellä on pitkät perinteet, ja nyt te pääsette osaksi tätä arvokasta työtä kunniakansalaistemme hyväksi, Kil-

peläinen sanoi.

Kompassilla rahaa keräämässä oli neljän varusmiehen ryhmä. Lentosotamies **Kaapo Matilainen** sanoi olevansa hyvillä mielin liikkeellä, vaikka ihmisten kohtaaminen aluksi ehkä vähän jännittikin.

Asia on kuitenkin hänen mielestään tärkeä.

Vastaavasti lahjoittajat kertoivat lahjoituksensa perusteiksi arvostuksen veteraaneja kohtaan sekä kiitollisuuden vapaasta Suomesta.

Vuoden ensimmäistä saapumiserää oleva alikersantti Juuso Pennanen oli nyt ensimmäistä kertaa mukana veteraanikeräyksessä. Kolikoita kilahteli lippaaseen tasaisin väliajoin. Myös puhelimella oli mahdollista lahjoittaa, jos käteistä ei sattunut olemaan mukana. Kuva: Juha Hyvärinen

Paukkulaan ampumakatos

Katos on tehty eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä.

Teksti & kuva: Markus Kauppinen

Keski-Suomen reservipiirien perinnepistoolin mestaruuskilpailuja ei syyskuun ensimmäisenä torstaina häirinyt millään tavalla sade, kun reilu parikymmentä ampujaa oli kokoontunut Uuraisten Paukkulaan. Paukkulassa ampujia ja heidän tarvikkeitaan suojasi nimittäin tänä vuonna rakennettu katos.

Yksi kilpailun ampujista on äänekoskelainen **Juho Helasterä**, joka käy Paukkulassa pistooli-ampumassa kymmenisen kertaa vuodessa.

– Tämähän tuntuu nyt ihan kivalta. Katos on hieno juttu jo siitä syystä, että ei tarvitse kaikkia tavaroita kuivata erikseen, se on hirveä homma, Helasterä kommentoi katoksen merkitystä.

Katoksen rakentaminen on Uuraisten Riistanhoitoyhdistyksen hakema Leader-hanke, johon Leader Jyväsiirhi on myöntänyt 55 prosenttia kuluista kattavan investointirahoituksen. Loput kuluista katetaan muulla rahoituksella ja talkootyöllä.

Paukkulassa on pistooliradan lisäksi luodikkorata sekä rata liikkuvan maalin kivääriammuntaan. Ampumaradan vakiokäyttäjät on runsaasti myös Äänekoskelta, jonka alueella ei ole omaa ampumarataa. Katoksen rakentamisessa ovat siten mukana myös Alakeiteleen Riistanhoitoyhdistys sekä alueen reserviläisjärjestöt.

– Koko hankkeen budjetti on yli 30 000 euroa, josta itse katoksen rakentaminen maksoi noin 11 000 euroa. Urakoitsijoiden tekemien töiden lisäksi täällä on tehty muutama sata talkootyötuntia, josta kertyy mukavasti omarahoitusosuutta, Äänesseudun Reserviupseerien taloudenhoitaja **Harri Jaakkola** taustoittaa.

Reserviläisjärjestöjen osuus on ollut tehdä talkoita ja hankkia muuta rahoitusta. Reserviupseeriliitto myönsi hankkeelle 3000 euroa.

Paukkulassa käy ampujia ympäri Keski-Suomen, erityisesti lä-

Katoksen puuhamiehistä paikalla kilpailussa olivat Severi ja Tapio Vihtamäki sekä Matti Minkkinen, Harri Jaakkola ja Jari Kiviniemi. Vihtamäet toimivat urakoitsijana katoksessa ja tekivät talkoina tauluseinän.

hialueen kunnista, mutta myös Jämsästä ja Joutsasta asti. Ampumapaikalta on tauluille 25 metriä ja paikkoja on 24 ampujalle. Tällä kertaa muutama ampumapaikka jäi vapaaksi.

– Vielä ei ole tarvinnut ennakkoilmoittautumisia ottaa, mutta nyt kun lähes kaikki paikat on täynnä, niin ilmoittautumiset voivat olla tarpeen, **Matti Minkkinen** Äänesseudun Reserviläisistä pohjaa.

Katos on syntynyt varsin vauhdilla, sillä ajatus rakentamisesta syntyi kevättalvella ja hankerahituksen hakeminenkin ottaa oman aikansa.

– Uuraisten Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Rauno Salminen** käynnisti hankkeen ja reserviläiset tekivät katoksen piirustukset ja kustannusarvio laadittiin yhdessä. Tämän idean taustalla on ollut pidempiaikainen unelma ja on mietitty, kuinka tämä saataisiin pystyyn. Nyt löydetty malli on hyvä, Jaakkola kertoo.

Myönteinen päätös hankkehakemukseen tuli kesäkuussa. Uuraislainen Rakennuspalvelu Vihtamäki Oy teki rakennuksen vesikattovaiheeseen ja laudoitti

seinät, muu osuus on tehty talkoina maalauksesta lähtien. Katoksessa on myös iltaisin tarpeen oleva valaistus.

Aiemmin Paukkulassa on ammuttu samalla paikalla montakymmentä vuotta avoimen tilaan alla. Rakennusmaana alue on hyvää hiekkakangasta ja taustavalli on luontainen.

Sateensuojan lisäksi katoksen tarkoituksena on vaikuttaa myös ampumisesta syntyvään meluun.

– Uuraisten riistanhoitoyhdistys teki radan käytöstä sopimuksen poliisien kanssa, ja se merkitsee lisääntyneitä, kovempia laukauksia.

Jaakkolan mukaan tavoitteena on toimia niin, ettei Paukkulan toimintaa tarvitsisi rajoittaa nykyisestään. Lähimpään asutuskeskittymään on 1,5 kilometriä, lähempänä on yksittäisiä loma-asuntoja.

Ampumamelu ei itsessään ongelma, vaan lainsäädäntö ja sen kiristynyt tulkinta. Ohjeavrot mitaavat yksittäisen laukauksen huippuarvoa eivätkä todellista haittaa, ja loma-asunnon arvo on tiukempi kuin vakituisen asutuksen. Sääntely on Suomessa merkittävästi tiukempaa kuin esimer-

kiksi Ruotsissa. Siksi lupaehdot ovat monilla paikkakunnilla kiristyneet ja ratoja on jouduttu sulkemaan.

Ampumaratalainsäädäntöä uudistetaan, mutta työ on kesken. Siksi Uuraisilla toimitettiin jo nyt.

– Tässä on takana ollut ajatus toimia ennakkoiden. Päätimme, että on parempi toimia ajoissa ja vähentää ympäristöön leviävää ääntä, Jaakkola sanoo.

Matti Minkkinen mukaan järjestetty toiminta on vilkasta.

– Täällä järjestetään erilaisissa pistooliluokissa kisoja noin kahden viikon välein. Huhti-toukokuun välisenä aikana on noin 15 kilpailua, jossa laukauksia ammutaan noin 12 000. Sen päälle tulevat harjoittelut.

Vielä aktiivit eivät ole ehtineet varsinaisesti miettimään laajempien valtakunnallisten kilpailujen hakemista, vaikka se tavoitteena joskus onkin. Jaakkola näkee tehdyssä yhteistyössä mallia muuallekin Suomeen.

– Eri järjestöjen alaisten yhdistysten yhteistyöllä on tukea. Ja pitää muistaa se, että moni reserviläisjärjestöjen jäsenistä on myös riistanhoitoyhdistysten alaisten seurojen jäseniä.

Ohjusiskun jälkeiseen toimintaan liittyvässä näytöksessä eri tahot toimivat yhteistyössä. Kuva: Panu Moilanen

Mighty Stronghold 26:ssa Ukrainan opit mukana

Panu Moilanen

Keski-Suomessa järjestettiin elokuun lopussa 2026 Mighty Stronghold 2026 -paikallispuolustusharjoitus. Panssariprikaatin järjestämässä harjoituksessa kehitettiin reserviläisten kykyä toteuttaa vaativia taistelutehtäviä, vastata hybridivaikuttamiseen ja toimia yhdessä muiden viranomaisten kanssa yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamiseksi. Harjoitukseen osallistui noin 450 henkilöä.

Harjoitus näkyi Keski-Suomessa myös arjessa. Sen yhteydessä järjestettiin kansalaistapahtuma, joka toteutettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun Rajakadun kampuksella.

Osa tapahtumaa oli toimintanäytös, jonka lähtötilanteena oli ammattikorkeakoulun rakennukseen osunut ohjusisku. Näytöksessä kuvattiin iskun jälkeistä tiedustelua ja moniviranomais-toimintana toteutettuja pelastustoimia.

Harjoituksessa sovellettiin myös Ukrainassa käytävästä sodasta saatuja oppeja. Yksi näistä opeista on se, että aseellisessa konfliktissa pelastajistakin tulee usein kohteita.

Siksi esimerkiksi ohjusiskun kohdealueen tarkistavat ensin sotilaat. Pelastuslaitoksen pitää varautua myös ensi-iskun jälkeiseen uuteen iskuun, jonka kohteena voivat olla nimenomaan paikalle saapuneet auttajat.

Keskeinen oppi Ukrainasta on myös se, että maata jaketaan puolustaa paremmin, kun arki – esimerkiksi sairaalat, koulut ja kulttuuri – toimivat konfliktista huolimatta. Tämä oli ajatuksena taustalla myös Mighty Stronghold 26 -harjoituksessa. Harjoituksen skenaario perustui kansainvälisen ja Suomen lähialueen tilanteen ajautumiseen pisteeseen, jonka seurauksena Suomeen oli julistettu poikkeusolot.

Mighty Stronghold 26 -harjoituksessa olivat mukana muun muassa Sisä-Suomen poliisi, Keski-Suomen hyvinvointialue ja pelastuslaitos, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen hyvinvointialue, Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK, Gradia sekä strategisia kumppaneita.

Harjoitus oli osa Maavoimien johtamaa paikallispuolustusharjoituksien kokonaisuutta, joka järjestään kaksi kertaa vuodessa eri puolilla Suomea.

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA LEHTIAIKATAULU 2026

4/2026 - JOULUKUU

28.11.2026 Lehden aineistopäivä

Viikoilla 52-1 jakelussa

KESKI-SUOMEN KAUPPAKAMARI

Viherlandia
Onnella on juuret

Paikallinen elämänturvayhtiösi

 LÄHITAPIOLA
Keski-Suomi

KMarket
KARHUNLÄHDE MARKKAMÄKI

MENOSSA MUKANA

OMAN KYLÄN KAUPPA

Kauppiaasi Mika Lankinen

KARHUNLÄHDE • 020 700 4925
Puistokatu 12, 44100 Äänekoski
ark 7-22, la 8-22, su 10-22

MARKKAMÄKI • 020 700 4935
Lossintie 44, 44120 Äänekoski
ma-la 8-21, su 10-22

- kiinteistöoikeus
- riitojen ratkaisu • työoikeus
- perhe- ja perintöoikeus

www.urtti.fi 0400 565 361

Gradian opiskelijat Lenni Savolainen ja Nea Äijäläinen pitivät kutsuntainfo-päivää hyvänä konseptina. Kuva: Markus Kauppinen

Jyväskylän kutsuntainfosta kokemuksia laajempaan käyttöön Suomessa

Markus Kauppinen

Kutsuntainfo-kokeilu toteutettiin kolmessa eri maakunnassa ja erilaisissa kaupungeissa. Keski-Suomi oli 17-vuotiaille suunnatun päivän kärkeijoukoissa, sillä Jyväskylä oli yksi kokeilun paikkakunnista.

Koko ikäluokalle suunnattuun ohjelmaan sisältyi tietoa kutsuntapäivän sisällöstä kertomisesta lähtien. Nuorille kerrottiin myös siitä, miten varusmiespalvelukseen kannattaa valmistautua ja mitä palveluksessa on luvassa.

Myös siviilipalvelukseen liittyvää tietoa esitettiin videomuodossa.

Kokeiluhankkeessa valmistaudutaan koko Suomen kattavaan kutsuntainfoon tulevana vuosina. Hankkeen avulla saadaan kokemuksia toteutuksen toimivuudesta erilaisilla alueilla ja oppilaitoksissa.

Muut kokeilukaupungit ovat Espoo ja Iisalmi, joissa molemmissa nuorten määrä poikkeaa Jyväskylästä. Suuri nuorten määrä näkyi Jyväskylässä kutsuntainfossa niin, että tilaisuus järjestettiin Gradian Harjun ja Viitaniemen kampuksilla samanaikaisesti ja kahteen kertaan: aamu- ja iltapäivällä.

Nuorten omia kysymyksiä Harjun kampuksen iltapäivä-

ohjelmassa Puolustusvoimien edustajille esittivät kootusti **Nea Äijäläinen** ja **Lenni Savolainen**.

Kysymysten perusteella yksi kiinnostavimmista aiheista oli Tikkakoskelle palvelukseen pääseminen. Myös naisten varusmiespalveluksesta tarjottiin kokemuksia ja ohjeita hakemiseen.

– Ihan kiva tällainen päivä on, erityisesti jos on miettinyt vapaaehtoiseen palvelukseen hakemista.

Savolainen koki ohjelmasta olevan apua.

– Tämä toi selkoa moneen asiaan.

Ainakaan toistaiseksi kutsuntaja ja varusmiespalvelusajan kohdan lähestyminen ei ole nuorten puheenaiheena muuten.

– Yllättävän vähän puhutaan kavereiden kanssa aiheesta, ei ole ollut mitenkään erityisesti esillä, Savolainen kertoo.

Gradian kampuksilla kutsuntainfo-päivän ohjelma toteutettiin korona-pandemian myötä tutuksi tulleen hybridityhteisellä. Osa nuorista seurasi ohjelmaa auloissa, osa videoyhteyksillä luokissa. Myös aulaan osa ohjelmasta oli videoesittelyjä.

Omilla paikkansa päivän ohjelmassa oli myös myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijoilla sekä Sotilaskodilla.

Keski-Suomessa tapahtunutta

Palstalla julkaistaan kuva ja tekstiä Keski-Suomen maanpuolustukseen liittyvästä toiminnasta. Lähetä aineisto paatoimittaja@ksrespiirit.fi

SOTAINVALIDIPÄIVÄN SEPPELEENLASKU

Tammenlehvän Keski-Suomen Perinneyhdistys kunnioitti Sotainvalidipäivää 18.8. laskemalla seppeleen Taipaleen patsaalle Jyväskylän kirkkopuistossa. Seppeleen laskivat Pauliina Takala ja Terttu Ollikainen, puheen piti Tammenlehvän Keski-Suomen Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pekka Ruuskanen. Tapahtuman järjestelyt poikkesivat tavanomaisesta, koska Voionmaankadulla olevien rakennustöiden johdosta Sotainvalidityön muistomerkillä ei päästy.

Teksti & kuva: Juha Hyvärinen

PISTOOLIAMPUMAJUOKSUN MESTARUUSKISA

Keski-Suomen reservipiirien pistooliampumajuoksun mestaruuksista kisailtiin tiistaina 14.7. Paukkulassa Uuraisilla. Mestaruuksista kilpaili yhteensä 15 osallistujaa. Osuma 8-ringin sisään oli sakoton, ohilaukauksesta sai yhden minuutin sakkoaikaa.

Teksti: Markus Kauppinen, kuva: Jari Kiviniemi

EKOAMMUNTA KINNOSTI PALVIPÄIVILLÄ

Korpilahden Reserviläiset ry pystytti Päijänteen Palvipäiville 10.–11.7. perinteiseen tapaan esittelyteltan, jossa sai kokeilla ammuntaa ekopistoolilla ja -kiväärillä sekä testata oman puristusvoimansa. Erityisesti ammunta kiinnosti, ja monet ihmiset tulivatkin teltalle molempina päivinä.

Teksti: Juha Hyvärinen, kuva: Matti Hyvärinen

Tapahtumakalenteri

- 1.10. Maanpuolustusilta, Muurame
- 4.10. klo 14 Lottakahvila Saarijärvellä, Kunnantupa, Paavontie 4
- 6.10. klo 18 Keski-Suomen Reserviupseeriin syyskokous, Toimintakeskus Matar, Matarankatu 6 A1, Jyväskylä
- 7.10. klo 18 Jyväskylän Seudun Reserviläiset ry:n syyskokous, Sepänkeskus
- 10.10. RESUL:n moottorijotos, Laukaa
- 14.10. klo 18 Keski-Suomen Reserviläispiiriin syyskokous, Toimintakeskus Matar, Matarankatu 6 A1, Jyväskylä
- 19.10. klo 18 Tikkakosken reserviläiset ry:n syyskokous, ABC Palokka
- 24.-25.10. VSS Varavoimakoneet, Jyväskylä
- 28.10 klo 18 Pauliina Ylitalon luento: ”Lottapuvussa haudattu- talvi- ja jatkosodan kaatuneet naiset”, Kaupunginkirjaston Minnansalissa, Vapaudenkatu 39-41, Jyväskylä
- 31.10. Military Cross Training, Jyväskylä
- 5.11. VSS tilapäiset väestönsuojat, Jyväskylä
- 7.11. Varautumisen teemapäivä, Jyväskylä
- 12.11. klo 18 Jämsän Seudun Reserviupseerit ry:n syyskokous, Sport Resort Pitkäjärvi
- 28.11. Talvisodan muistokilpailu, Keuruu
- 29.11. Reserviläisen kuntotestit, Jyväskylä
- 5.12. Reservin ylentämis- ja palkitsemistilaisuus, Jyväskylä
- 6.12. Itsenäisyyspäivän tapahtumat, eri paikkakunnilla
- 10.12. klo 15 Martti J. Karin muistoluento: Sofi Oksanen, Jyväskylän yliopiston päärakennuksen juhlasali
- 13.12. Reservipiirien talvimarssi, Ladun maja, Jyväskylä
- 24.12. Jouluaaton kunniavartiot, eri paikkakunnilla

Päivittyvä tapahtumakalenteri on Reservipiirien verkkosivuilla osoitteessa ksrespiirit.fi. Sivuilla julkaistaan myös Keski-Suomen Maanpuolustuskalenteri sekä ampumatoimintakalenteri. Ilmoita tapahtumasi seuraavaan lehteen sähköpostilla paatoimittaja@ksrespiirit.fi 28.11.2026 mennessä.

Lottapuvun paljastivat Pihtiputaan reserviläisten Jonny Paananen ja Matti Kinnunen. Kuva: Helena Paananen

Ensimmäinen Lottatalo tehtiin Keski-Suomeen

Markus Kauppinen

Pihtiputaalaisen **Eva-Liisa Turkan** lottapuku sai paikan Alvajärven maamiesseurantalolta. Sen kunniaksi talolla vietettiin Lottaperinteen päivää 11. heinäkuuta.

– On tärkeää ja arvokasta, että lottien työtä muistetaan mahdollisimman monipuolisesti. Puvut muistuttavat konkreettisesti siitä työstä, jota naiset eri puolilla Keski-Suomea tekivät Suomen itsenäisyyden puolesta, sanoo Keski-Suomen Lottaperinneyhdistyksen puheenjohtaja **Pauliina Ylitalo**.

Alvajärven maamiesseurantalosta rakennettiin aluperin Lottalaksi.

– Kun tämän talon hirret vesitettiin, täällä Alvajärvellä elettiin suurta isänmaallista innostusta. Niin suurta, että tänne oli päätetty rakentaa Suomen ensimmäinen Lottatalo. Joissakin aikansa lehtijutuissa se mainitaan suurellesiti myös maailman ensimmäiseksi, mikä sekin tietysti pitää paikkansa, Ylitalo kertasi juhlapuheessaan

Alvajärven Lottalaa ryhdyttiin rakentamaan jo 1920-luvun lopulla ja se vihittiin käyttöön vuonna 1930. Kaksi Alvajärven lotista kuoli sotatehtävissä talvi- ja jatkosodan vuosina. **Anna Niskasen** ja **Maija Nergin** nimet on kaiverret-

tu Alvajärven Lottalan seinän Pro Patria -tauluun.

Lottapuvun saaminen maamiesseurantalolle oli Alvajärven Maa ja Kotitalousnaisten puheenjohtaja **Aino Puurulan** pitkäaikainen haave.

– Muistoksi lottien toiminnasta tuleville sukupolville ja kunnioituksena lottien työlle, Puurula totesi.

Lottana toiminut pihtiputaalainen Eva-Liisa Turka työskenteli Pihtiputaalla kirjakauppiaina. Suku tahtoi lainata puvun takaisin kotipitäjään. Puvun vastaanotti Pihtiputaalla nyt jo edesmenyt kuntapäättäjä, maanpuolustusaktiivi **Tuomo Jääskeläinen** ja Pihtiputaan mummo **Sirpa Närhi**.

Lottaperinneyhdistyksen järjestivät Alvajärven Maamiesseura sekä Alvajärven Maa- ja Kotitalousnaiset. Pihtiputaan reserviläiset paljastivat puvun.

Lottaperinteen päivään rantautuu myös Keski-Suomen Lottaperinneyhdistyksen Lottakahvila.

– Järjestämme Lottakahviloita eri puolilla maakuntaa. Niissä jaetaan lottatarinoita ja kuunnellaan eri alueiden omia lottamuistoja, Ylitalo kertoi.

Seuraava Lottakahvila järjestetään Saarijärven Kunnantuvalla sunnuntaina 4. lokakuuta kello 14.

seltimil
tietoliikennepalvelut

• VALOKUITUYHTEYDET • KONESALIPALVELUT
www.seltimil.fi - Pertti Salmijärvi - p. 050 591 9305

LAATTA
LEEVI

elisa

VUORIMIES

www.vuorimies.fi
Puh. 040 865 7772

**LÖYDÄ
JOUKKUEESI**

Jotta yrittäminen kannattaa.

Yrittäjät
KESKI-SUOMI

yrittajat.fi/liity

Tulitukiosasto ry:n kunniapuheenjohtaja Sami Pasanen puhui juhlassa. Kuva: Rikhard Wacker

Kaksi vuosikymmentä vapaaehtoista maanpuolustustahtoa

Sami Hämäläinen

Keski-Suomen Maakuntajoukkojen 20-vuotista taivalta juhlistettiin 8. elokuuta Tikkakosken vanhalla upseerikerholla. Juhla kokosi yhteen nykyisiä ja entisiä toimijoita, yhteistyökumppaneita sekä vapaaehtoisen maanpuolustuksen ystäviä – kunnioittamaan tehtyä työtä, vaalimaan perintöä ja katsomaan tulevaan.

Kaksi vuosikymmentä kertoo ennen kaikkea tahdosta, tuesta ja yhteistyöstä. Veteraanisukupolvien meille jättämä perintö muistuttaa, ettei vapaa ja itsenäinen Suomi ole itsestään-selvyy. Vapaaehtoisten tahto

antaa toiminnalle voiman, ja yhteistyökumppaneiden sekä läheisten tuki sille kestävän perustan.

Näin muodostuu sukupolvien ketju, jossa osaaminen, vastuu ja maanpuolustuksen perintö siirtyvät eteenpäin.

Juhlassa puhui muun muassa Tulitukiosasto ry:n kunniapuheenjohtaja **Sami Pasanen**. Hän palasi puheenvuorossa Maakuntajoukkojen historiaan, sen ihmisiin ja kahden vuosikymmenen aikana syntyneisiin kokemuksiin.

Kaksikymmentä vuotta on takana – työ turvallisen ja itsenäisen Suomen hyväksi jatkuu.

Moottorijotos Laukaassa

Keski-Suomessa järjestetään valtakunnan Reserviläisurheiluliiton moottorijotos 10. lokakuuta. Laukaassa ohjelmassa on reittisuunnistuksen ohessa 10-12 toiminnallista tehtävää, joihin sisältyy myös ampu-mista. Joukkueet muodostuvat 3-4 henkilöstä. Myös yksittäiset ilmoittautumiset ovat mahdollisia, järjestäjät muodostavat

näistä kilpailijoista joukkueita.

Kilpailu suoritetaan omalla autokalustolla 50-60 km reitillä. Autoksi sopii henkilöauto, jolla pystyy ajamaan huonoimillaankin kohtalaisista metsäautotietä. Vaativimmat rastit ajetaan rastikohtaisella kalustolla.

Moottorijotosen toteuttavat yhteistyössä Autojoukkojen Keski-Suomen kiltä, Resul ja AKK-Motorsport.

Lisätiedot ja ilmoittautumisen 3. lokakuuta mennessä verkkosivuilla www.resul.fi

Keski-Suomen Maanpuolustaja on Keski-Suomen reservipiirien lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa painettuna ja sähköisenä versiona.

Julkaisijat
Keski-Suomen reserviupseeripiiri ry
ja Keski-Suomen reserviläispiiri ry

Paino
Tampereen Offsetpalvelu Oy

JAKELU

Lehti toimitetaan Keski-Suomen Reservipiireihin kuuluvien yhdistysten jäsenille. Lehteä ei voi tilata.

Jäsenyhdistykset
Keski-Suomen alueella toimivat reserviläis- ja reserviupseeriyhdistykset. Jäsenyhdistysten listaus verkossa www.ksrespiirit.fi

TOIMITUS

Lehdellä on kaksi päätoimittajaa ja avustajia eri puolilla Keski-Suomea.

Päätoimittajat
Pauliina Ylitalo
vastaava päätoimittaja, 040 569 6193
ylitalon.pauliina@gmail.com
Markus Kauppinen
taittava päätoimittaja, 045 875 6 875
markus.kauppinen@gmail.com

OSOITTEISTO

Osoitteenmuutokset tehdään oman jäsenyyden mukaiseen liittoon.

Reserviupseeriliitto
jasenasiat@rul.fi
09 405 62011
Reserviläisliitto
jasenasiat@reservilaisliitto.fi
09 405 62010

ILMOITUKSET

Lehteen myydään ilmoituksia, joiden tuotto käytetään pääosin vapaaehtoisen maanpuolustustyön tiedotukseen ja koulutukseen.

Ilmoitusmyynti
Jouni Reinikainen, 0400 757 620
jouni@myyntijamainosreinikainen.fi

RESERVIPIIRIT

Keski-Suomessa eri maanpuolustusjärjestöt tekevät tiivistä yhteistyötä. Reserviupseeripiiri ja Reserviläispiiri ovat voimakkaita vapaaehtoisia maanpuolustusjärjestöjä, jotka edistävät maan kokonaisturvallisuutta sekä tarjoavat jäsenilleen taustayhteisön maanpuolustustaitojen ylläpitämiseen.

Keski-Suomen Reserviupseeripiiriin kuuluu 18 jäsenyhdistystä ja se perustettiin vuonna 1952.

Reserviupseeripiirin puheenjohtaja
Aki Imppola
Muurame, 040 536 2627

Keski-Suomen Reserviläispiiriin kuuluu 19 jäsenyhdistystä ja se perustettiin vuonna 1958.

Reserviläispiirin puheenjohtaja
Juha Vimpari
Jyväskylä, 040 707 1510

Piirijärjestöjen postiosoite on Gummeruksenkatu 7, 40100 Jyväskylä. Piireillä on yhteinen toiminnanjohtaja **Hannu Haapamäki**, 040 062 7713, toiminnanjohtaja@ksrespiirit.fi ja taloudenhoitaja **Nina Pakkanen**, talous@ksrespiirit.fi

VERKOSSA

Keski-Suomen Reservipiirien yhteiset verkkosivut ovat osoitteessa www.ksrespiirit.fi, jossa myös lehden sähköinen versio julkaistaan. Facebook-sivu: *Keski-Suomen Maanpuolustaja*

Verkkotoimittaja
Juha Hyvärinen, verkkotoimittaja@ksrespiirit.fi

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJAN SEURAAVA NUMERO 4/2026

ilmestyy joulutammikuussa viikoilla 52-1.

Aineistot päätoimittajille 28.11.2026 mennessä osoitteeseen paatoimittaja@ksrespiirit.fi

KESKI-SUOMEN
MAANPUOLUSTAJA

MEKIPA
SUOMEN METALLINKIERRÄTYSPALVELUT

**Paikallinen
metallinkierrätyksen
kumppani Keski-
Suomessa**

Uuden ympäristöluvan myötä
rakennusjätteiden kierrätys
yrityksiäsiakkailla.

Olemme romuajoneuvojen
virallinen vastaanottopiste.

044 248 3937 | mekipa.fi

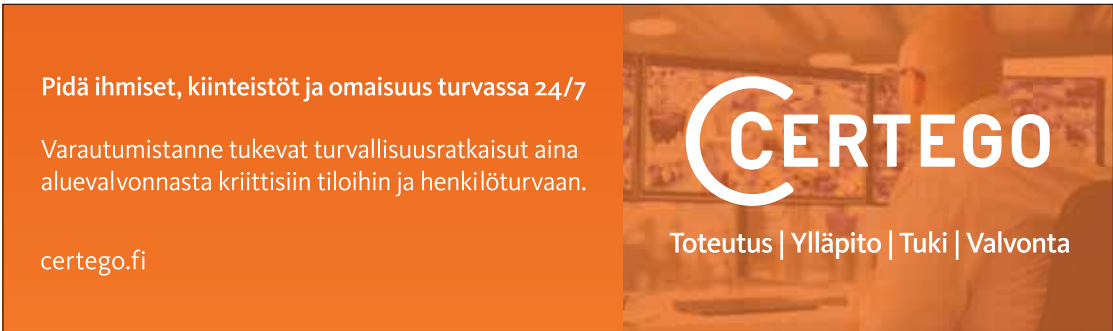
**KYSY
LISÄÄ**

eners

Mutkatonta ylläpidon hallintaa

<https://eners.fi>

Pidä ihmiset, kiinteistöt ja omaisuus turvassa 24/7

Varautumistanne tukevat turvallisuusratkaisut aina
aluevalvonnasta kriittisiin tiloihin ja henkilöturvaan.

certego.fi

CERTEGO

Toteutus | Ylläpito | Tuki | Valvonta

INFONIA®

Tiloja *sinulle*

www.infonia.fi